

מתי היה היום
הראשון שמרן
הגר"ח שליט"א
החל לברך במילה
בו"ה?

לקראת שבועת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 286

פנינים לפרשת עקב

בהיותי בחור נהגתי פעמים רבות ללוות את רבינו בצהריים, בדרכו מהישיבה לביתו. מאחר שכידוע הוא נהג ללכת כשראשו כפוף למטה ועיניו בארץ, הזדמנו לו בדרך קבע מציאות רבות. פה עט, שם עיפרון או שעון... בכל פעם שהבחין במציאה היה נעצר, ואני הזדרזתי להרימה, מדין זקן ואינה לפי כבודו. באחד הימים הבחין בדרך בעשרה שקלים. הזדרז להרימם בעצמו וייעד אותם לצדקה. שאלתיו בדרך צחות: "לא מגיע לי פעם אחת להרוויח?"...

הגאון רבי שלמה לוינשטיין שליט"א בלקט סיפורים על ענייני צדקה, מהליכותיו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

"פי הוא הנתן לך פח לעשות חיל" (דברים ח', י"ח)

ישנו הידור מיוחד בנתינת צדקה מכסף שהוא בוודאי כסף כשר. כך סיפר אחד מתלמידי מרן: בהיותי בחור נהגתי פעמים רבות ללוות את רבינו בצהריים, בדרכו מהישיבה לביתו. מאחר שכידוע הוא נהג ללכת כשראשו כפוף למטה ועיניו בארץ, הזדמנו לו בדרך קבע מציאות רבות. פה עט, שם עיפרון או שעון... בכל פעם שהבחין במציאה היה נעצר, ואני הזדרזתי להרימה, מדין זקן ואינה לפי כבודו. באחד הימים הבחין בדרך בעשרה שקלים. הזדרז להרימם בעצמו וייעד אותם לצדקה. שאלתיו בדרך צחות: "לא מגיע לי פעם אחת להרוויח?"... הוא השיב: "זה הכסף הכשר ביותר. זו פרנסה שנשלחת לאדם משמים, ולכן כדאי להדר ולתת ממנו צדקה".

קבעה כי ניתן לקחתו.

מה שנהגו לתיתו לצדקה, אין זה מחמת חשש שאולי אין לקחת אותו, אלא אדרבה - דוקא מכיון שזהו ודאי כסף כשר, כדאי לקיים בו מצוה בהידור! הוא המשיך וסיפר: הרב שך זצ"ל שח לי, כי בפדיון הבן של נכדו,

אחר הוסיף לבאר את דבריו: כל כסף שמקבלים על עבודה - יש בו חשש גזל, שמא העבודה לא היתה מושלמת, מלבד דמי שידוך ומציאה, בהם אין שום חשש, שכן תשלום השידוך אינו על עבודה אלא על התוצאה, וכסף המציאה אף הוא אינו שכר, אלא שהתורה

בכך התכוון רבינו לחזק את גבאי הצדקה שביקש לעזוב את תפקידו, שאף פעם אי אפשר לדעת אלו בעיות וכמה עגמת נפש נמנעות ממנו, רק מכיון שהוא מתעסק עם צדקה

הפסד שהוא רווח

מעשה באדם אחד שלא היה מפריש מעשר והצליח מאד בנכסיו, וכששמע אודות חשיבות מעשר כספים החל לעשר את רווחיו, ומשהתחיל להפריש מעשר - החל להפסיד בעסקיו. והיה תמה: הייתכן?!

התמיהה הובאה לפני רבינו, והוא אמר שכנראה יש ברכושו כסף לא כשר - גזל וכדומה, ולכן נגזר עליו להפסיד את ממונו, אלא שכל זמן שלא עישר את כספו לא היתה לו הזכות שידונו אותו כלל, אבל כשהתחיל לנהוג בכספו כמו שצריך ומפריש מעשר, אומרים לו מן השמים: אתה רוצה להיות בסדר? בא ונסדר לך את נכסיך שיהיו כדת וכדין.

בדומה לזה, אנשים שחוזרים בתשובה יש להם לפעמים צרות, וזה מכיון שהם רוצים להשתפר, ואז מתחילים לעזור להם להגיע לתכלית הרצויה על ידי יסורים.

כלב טוב

מעשה היה במשולח של אחד ממוסדות התורה שרצה לצאת לחו"ל לאסוף תרומות וניגש לרבינו לקבל את חוות דעתו. רבינו נתן לו ברכת הדרך אך התנה עמו שני תנאים: ראשית - שכל תרומה שיתרמו לו - יתן תודה לנותן גם אם הסכום מזערי, ושנית - שבכל יום ילמד גמרא.

הסכים הלה לתנאים ויצא לדרכו לחו"ל.

פעם נקש על דלת של עשיר וביקש את תרומתו. העשיר אמר לו שימתין למטה, ונתן לו בפי הכלב מעטפה עם כסף. הלה נרתע למראהו המפחיד של הכלב, אך התעשת, התגבר על פחדו ולקח את הכסף. תוך כדי כך נזכר שעליו לעלות למעלה לומר תודה לנדיב. עלה ונתן לו תודה, ואמר לו: "יש לך כלב טוב, שהוא נתן לי את המעטפה..."

הנדיב חייך ואמר: "מנין לך שיש מושג של כלב טוב?"

פתח לו האיש את הגמרא (בבא קמא טו ע"א) והקריא לפניו: "אמר רבי אלעזר: מנין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו", מכאן שיש כלב טוב.

רכש חתנו רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א, את מטבעות הפדיון אצל ה"חזון איש". ה"חזון איש" הורה לו שלאחר הפדיון יקנה אותם בחזרה מהכהן וישיבם לו, אך מראש לא יאמר לכהן שזו מתנה על מנת להחזיר.

מיד לאחר הפדיון היתה צפיפות גדולה בבית, והרב ברגמן לא הצליח למצוא את הכהן. רבי אברהם מרדכי כהן, אביו של הגאון רבי אהרן כהן מחברו. רק כשהתיישבו לסעודה הבחין בו שהוא נכנס מבעד לפתח הבית.

הרב ברגמן הזדרז לגשת אליו ולבקש ממנו לקנות את מעות הפדיון, אך רבי אברהם מרדכי הביט בו בצער ואמר: "חבל שלא אמרת לי מראש שתוצה לקנותם, כבר הלכתי וחילקתי אותם לקופות צדקה".

"מה העניין לתת אותם לצדקה ומדוע כל כך מהר? - הקשה הרב ברגמן.

השיב הכהן: "כסף הפדיון הוא ודאי כסף כשר, ולכן כדאי להשתמש בו לצדקה".

כשחזר הרב ברגמן וסיפר ל"חזון איש" את הסיבה להפסד המטבעות, הגיב ואמר: "כך היא הנהגת א ערלעכער איד!".

אינך יודע ממה אתה ניצל!

סיפר הרב שפרינצלס שליט"א: מעשה בגבאי צדקה של 'קופת העיר' שעבר תקופה לא קלה בעבודתו, בצר לו, נכנס לרבינו, וביקש לפרוש ממשרתו, אך רבינו אמר לו מילים לא שגרתיות: "אל תעז לפרוש, אתה לא יודע ממה אתה ניצל!".

רבינו סיפר לו על אביו של הרב יצחק רוזנגרטן הי"ו - נאמן ביתו ומקורבו של רבינו, שהפקיד את כל עסקיו בידי מנהל עסקים נכרי בשווייץ, והוא עצמו היה משוחרר לגמרי מכל עול הניהול, ולא ידע מימינו ומשמאלו מה קורה בעסקיו הענפים, אלא השקיע את כל כולו אך ורק בעבודת הצדקה.

משהגיע לגיל מסוים, החליט לעזוב את מערך הצדקה והעבירה לאחד מבני משפחתו. למרבה הפלא באותו יום מת הגוי מנהל העסקים, והרב רוזנגרטן הוכרח להכנס בחזרה לעסקיו שלא בטובתו.

התברר, שכל זמן שהתעסק עם הצדקה, נתן הקב"ה חיות לגוי שינהל עבורו את העסקים, והוא יחיה על מי מנוחות, אבל ברגע שעזב את הצדקה - נפל עליו העול הכבד של ניהול העסקים.

המשך בעמוד 30

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעיי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

הרב פלמן ביקש ממנו לעשות תיקון בתפילין ואמר לו, כי החזון איש אמר לו פעם לא לפתוח את התפילין סתם, "וכיון שרק לאחרונה נתתי את התפילין לבדיקה לכן אני מבקש ממך לא לפתוח ורק לעשות את התיקון". משום מה, מאד התחשק לו למומחה, כן לפתוח את הפרשיות... "אני מתבייש ולא יודע להסביר מדוע היה לי כזה דחף לראות כיצד נראים הפרשיות פתחתי את הפרשיות - גילה פעם בבושת פנים". ואז הוא נדהם לגלות...

ההליכה בדרכי התורה של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

"לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי וּלְיַרְאֵה אֶתֹ" (דברים ח', ו')

ר' בן ציון התחמק מאמירת שיעור בכל תוקף, כאשר על מאזני המשקל עמד שיקול קל של פגיעה בתלמיד חכם. הוא נעמד כאריה על שלו. סיפור שהיה.

יהודי ת"ח מסר שיעורים בין קבלת שבת למעריב, בבית הכנסת נכבד מאד שהתפללו בו תלמידי חכמים מובחרים. היה זה כבוד גדול למסור שם שיעור.

כאשר הת"ח סיים את סידרת השיעורים, הציבור לא רצה שהוא ימשיך בשיעורים נוספים. הגבאים הלכו לביתו של הגרב"צ וביקשו שימסור אצלם שיעורים. בתחילה הסכים.

אח"כ נודע לו כי הוא עתיד לבוא למסור את השיעור על מקומו של מי שלא היו מרוצים ממנו. ר' בן ציון הודיע באופן נחרץ שהוא לא מוכן למסור את השיעורים מחשש שמא אותו אדם יפגע. הגבאים הבהירו: "גם אם אתה לא תאמר, ההוא כבר בוודאי לא ימשיך עוד במסירת השיעורים, ואם כן מה אכפת לכם למסור שיעורים".

הוא נשאר נחרץ: "אין על מה להתמקח, לא אמסור שיעור במקומו". ניסו בכל זאת להתמקח: "תדע לך, כי סיכמנו אתו מראש רק על סדרת שיעורים בנושא 'ברכת הנהנין', ולא שזורקים אותו בבושת פנים".

ענה להם רבי בן ציון: "זה אכן שיקול, אבל הוא מבין וכל אחד מבין, שאם היו מרוצים ממנו, היו מבקשים ממנו למסור סידרת שיעורים נוספת בנושאים אחרים, אלא שלא מרוצים ממנו... אם כן, לא אעמוד על מקומו, למרות שבכל מקרה הוא עוזב ויבאו תחתי משהו אחר. אינני מורה לכם לא להביא מגיד שיעור אחר, תעשו מה שאתם רוצים, אך אני לא אדבר במקומו".

ואכן, הביאו תלמיד חכם אחר שהחל במסירת שיעורים. לאחר תקופה קצרה עלתה הצעה למסירת שיעורים קבועים בין קבלת שבת למעריב בבית המדרש הוותיק בבני ברק "בית יחיאל". ההצעה התקבלת ושם נחל ר' בן ציון הצלחה רבה, התאספו שם

תלמידי חכמים מובהקים מסלתה ומשמנה של בני ברק, כדי לשמוע את שיעוריו. זכה וזיכה את הרבים. הגדיל תורה והאדירה במשך שנים ארוכות.

מה לתפילין ולמשלוח מנות?

הוא, כלומר יהודי ירא שמים מבני ברק, היה אחד מהמומחים לשיפוץ בתי תפילין, ונבחר על ידי תלמידי חכמים רבים שהוא יהיה משפץ התפילין בשבילים - לתיקון ריבוע או את השין שבתפילין, ועוד.

גם הרב פלמן הגיע למעונו וביקש ממנו לעשות תיקון בריבוע של התפילין. כאשר מסר לו את הבית של ראש אמר, כי החזון איש אמר לו פעם לא לפתוח את הפרשיות של התפילין סתם כאשר אין צורך משום שזה יכול להזיק לתפילין, "וכיון שרק לאחרונה נתתי את התפילין לבדיקה לכן אני מבקש ממך לא לפתוח את הפרשיות, אלא רק לעשות את התיקון הנצרך!". בסדר גמור, ה' בתים מכער' לקח את התפילין וסיכם על מחיר וזמן.

משום מה, מאד התחשק לו למומחה, כן לפתוח את הפרשיות... "אני מתבייש ולא יודע להסביר מדוע היה לי כזה דחף לראות כיצד

כתוב בחתם סופר לגבי משמוש באתרוג שמביא כתמים מסוימים על האתרוג, שאין בהם פגם אלא אדרבה הם ההדר של האתרוג, משום שזה משמוש של מצווה, כך גם הגמרא הזו יש בה משמוש של מצווה, והיא לה להידור, ולכן לא רק שאין בכך בזיון, אלא זה היופי וההידור של הגמרא הזאת שכך היא נראית".

ביומו תתן שכרו

אברך ת"ח מכולל פוניבז בן גילו של ר' בן ציון, שהבין בחשמלאות, היה מסייע בשעתו לתיקוני החשמל הסטנדרטיים בבית האברך דאז הרב פלמן. בתשלום סימלי.

ויהי היום - יום ראשון בשבוע - נשברה מכונת הכביסה. מששמע על כך, סיכם עם ר' בן ציון, שמחר יום שני אחה"צ יבוא לתקן את המכונה.

בדיעבד הוברר לו כי לא יוכל להגיע אחרי צהרים, לכן החליט ובא כבר בשעות הבוקר.

כאשר סיים את התיקון נקב בסכום לתשלום, והרבנית אמרה לו, כי כיון שר' בן ציון לא תכנן את בואך כעת, לא השאיר כסף בשביל כך. הסכום היה 100 לירות.

האברך הבין, אבל אמר וביקש: אני יוצא כעת מהעיר ואחזור רק מחר, לכן אני מעוניין, שתנסי להשיג כסף כעת ולשלם לי.

ברגע הראשון, הרבנית לא הבינה מה טמון מאחורי ההתעקשות שלו לקבל תשלום כעת. והוא הסביר מיד: לא שאני מוכרח היום את הכסף, אלא שאני מכיר את ר' בן ציון... הוא הרי ירצה לשלם היום - "ביומו תתן שכרו!", וכיון שאני יוצא מהעיר הוא לא ימצא אותי לשלם לי, ויהיה כאוב ומודאג, לכן עדיף לסיים כעת את עניין התשלום.

אז מה נעשה? - ניסרה השאלה בחלל.

האברך מצא רעיון.

הוציא מכיסו שטר של 20 לירות (זה מה שהיה לו), ואמר לרבנית כי נותן את הכסף כהלוואה, עם הכסף הזה היא תשלם לו כעת. היא קיבלה הלוואה ומיד שילמה לו עשרים לירות.

ואז אמר כי הוא נותן לה הלוואה נוספת של עשרים לירות, והרבנית תוכל לשלם בהם את המשך התשלום (וכבר חיבת לו ארבעים לירות) כך עשה חמשה פעמים. והתוצאה של הרעיון, שמשפחת פלמן כבר שילמו על התיקון. אך שיש להם כעת חוב של הלוואה - מאה לירות.

למחרת בכניסה לסדר ב' אחה"צ הוא פגש בר' בן ציון בכולל פוניבז', שהיה מרוגש לפגוש אותו, בפה מלא תודה: "מגיע לך ישר כח גדול מאוד, קשה לך לשער איזו עגמת נפש חסכת ממני, בכך שביצעת את התשלום על מלאכת התיקון".

"הוא חשב שהיה קשה לי לשער, אך טעות הייתה לו כי היה ברור לי, כי אם לא אמצא רעיון לתשלום. ואצא כך מהעיר, ובליילה הוא לא יוכל לפגוש אותי, בוודאי שהוא לא ירדם כל הלילה. לכן ריחמתי עליו, ונפל לי הרעיון במוחי" - סיפר לימים האברך.

(מתוך הספר 'ללא שם')

נראים הפרשיות של הגרב"צ פלמן. פתחתי את הפרשיות" - גילה פעם בבושת פנים.

ואז הוא נדהם לגלות כי הפרשיות פסולות. אותיות רבות היו מחוקות - מדיו שחור שנמרח עליהם.

מיד יצא ומיהר לביתו של הרב פלמן, ואמר "אני מבקש סליחה על כך שפתחתי את הפרשיות למרות האזהרה, אבל הפרשיות פסולות. הוא הציג לפניו את המצב המזעזע ושוב ביקש סליחה.

ר' בן ציון הביט על הפרשיות הפסולות להדיא, התרגש ונסער מאד. הוא הודה לו במיוחד. ליווה אותו במדרגות ולא הפסיק להודות לו על שהצילו מלהניח מכאן ואילך תפילין פסולות.

במחשבה ובדיקה של כמה דקות, הוברר כי לפני תקופה קצרה בעת שנתן את הפרשיות לבדיקה, הכל היה כשר למהדרין, אלא שאמש - בוקר אחד לפני שנתן את התפילין למתקן הבתים, אחרי ששב מתפילת שחרית, צבע בעצמו את הבתים של התפילין - של ראש, ובטעות מרח מידי הרבה צבע עד שהצבע נכנס וחלחל לתוך הבתים והגיע עד הפרשיות, ובכך הן נפסלו. ובס"ד רגלי חסידיו ישמור ולא הפסיד אפילו יום אחד תפילין.

ומאותו יום, כעשרים שנה, כאשר יצא לאור קונטרס או ספר "שלמי תודה" מאוצרו של ר' בן ציון, שלח ל"מתקן הבתים" הנ"ל את אחד מבניו עם ספר שבדף השער מתנוססת הקדשה וברכה מיוחדת. כאות תודה על החסד שעשה אתו בכך שפתח את הפרשיות. עד סוף ימיו של ר' בן ציון, בכל עת שפגש אותו - שב והודה לו, ועד השנה האחרונה הקפיד לשלוח 'משלוח מנות' לאותו ירא שמים 'בתים מכער' שעל ידו ניצל מהנחת תפילין פסולות. ה'בתים מכער' לא התגורר בסמוך, אלא במרחק מביתו של ר' בן ציון ובכל זאת התאמץ לשלוח לו.

וכאשר היו מתייעצים עם ר' בן ציון למי לתת לבדוק תפילין, בדרך כלל הצביע עליו כמגיה ומשפץ מומחה, ראשית כל, מהסיבה הפשוטה שהוא אכן מומחה, ושנית כל, כי אם דרכו הייתה כזו סיעתא דשמיא, קל להניח, כי מלאכתו מלאכת קודש.

רק שר' בן ציון במוחו הגאוני, לא העלה בדעתו רעיון, שמא הסיעתא דשמיא היא דווקא שלו, ולא של 'הבתים מכער' או לפחות של שניהם.

הגמרא הקרועה

יהודי שנכנס לביתו של ר' בן ציון, ראה את הגמרא מסכת שבת של ר' בן ציון קרועה לחלוטין, הדפים מופרדים זה מזה לחלוטין. מחמת הלימוד בה. קרועה לגמרי.

הוא אמר להגרב"צ: כבוד הרב, אני אקח את הגמרא הזו לכורך שיסדר ויתקן אותה, זה הרי לא הידור לגמרא, שכך היא נראית, ואפילו יש בכך מעט בזיון שכך נראית הגמרא...

בתחילה ר' בן ציון שתק, "אבל כאשר התחלתי להתלונן שיש בכך בזיון", סיפר בעל המעשה, "הפסיק את שתיקתו ואמר: הגמרא הזו לא קרועה מחמת סיבות חיצוניות (של נפילה וכדומה) אלא מחמת הלימוד בגמרא, בעקבות התורה שלמדו בה, והרי אתה יודע כי

חדש בקו השיעורים של דרשו

מיטב השיחות והשיעורים
לפי סדר פרשת השבוע

להתכונן לשבת עם קו השיעורים של דרשו
שיחות ושיעורים, ווארטים וסיפורי צדיקים, עכשיו בשלוחה חדשה
שמעו ותחי נפשכם

הרב יוסף ברגר שליט"א
ווארט עם סיפור
בראי הפרשה

הרב מאיר שפרנך שליט"א
פנינים ורעיונות
מתוך הפרשה

ניתן לבחור
את הפרשה הנוכחית
או כל פרשה אחרת
וכן את שם הרב אותו
הנכם מעוניינים לשמוע

הרב צבי פוקס שליט"א
פרשת השבוע על פי
האור החיים הקדוש

הרב מנחם שוורץ שליט"א
פנינים ורעיונות
מתוך הפרשה

הרב אברהם פוקס
והרב שלום יכנס
סיפורים מרתקים
ויהלומים מגדולי
ישראל בראי הפרשה

077-2222666 שלוחה 7

סיפר לי יהודי אנגלי, ששאל את ה"חזון איש" זצ"ל, מדוע בעשרות השנים האחרונות לא שמענו שיצאו גדולי ישראל מעיר מגוריו באנגליה, שלפנים בישראל היו יוצאים ממנה תלמידי חכמים מובהקים, גדולי ישראל? נענה ה"חזון איש" והשיב לו: "הצבא האנגלי עורך מידי פעם מצעדים, שם מפגינים הם לראווה את הכוח והעוצמה שלהם.."

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל על ההתבוננות בדרכינו

"לְלֶכֶת בְּדַרְכֵינוּ וּלְרְאוֹת אֶתוֹ" (דברים ח', ו')

ה"מסילת ישרים" (פרק ב) כותב: "וההולך בעולמו בלי התבוננות, אם טובה דרכו או רעה - הנה הוא כסומא ההולך על שפת הנהר, אשר סכנתו ודאי עצומה, ורעתו קרובה מהצלתו".

סומא, גם אם ילך באמצע הרחוב - סכנתו גדולה. כמו כן, מי שהולך על שפת הנהר, גם אם אינו סומא - סכנתו גדולה! כשמצטרפים שני הדברים יחד: סומא ההולך על שפת הנהר - הסכנה כפולה ומכופלת: "סכנתו ודאי עצומה, ורעתו קרובה מהצלתו".

כמוהו בדיוק, אומר ה"מסילת ישרים", הוא מי ש"הולך בעולמו בלי התבוננות, אם טובה דרכו או רעה".

בפעמים הראשונות, כשלמדתי מסילת ישרים, וראיתי את הדברים, חשבתי לעצמי: אל מי ה"מסילת ישרים" מדבר כאן? אל מי הוא פונה ומזהיר אותו לבדוק אם דרכו טובה או רעה? הן בוודאי הוא לא פונה אל פורקי העול, שעזבו את דרך התורה והמצוות, וחיים כמו בהמות, רחמנות עליהם! הם בעלי מום, ומה יש לומר להם להתבונן אם טובה דרכם או רעה?

ה"מסילת ישרים" פונה אלינו, לומדי התורה ושומרי מצוותיה. הוא מורה לנו להתבונן על דרכנו אם טובה היא או רעה.

התפלאתי: מה הוא רוצה מאיתנו? אנחנו, ברוך ה', הולכים בדרך התורה, מקיימים מצוות. למה יש צד לחשוב שהדרך שאנו הולכים בה אינה טובה?

מה רבנו משה חיים לוצאטו, זכר צדיק וקדוש לברכה, שהגאון מוילנא כתב על ספרו "מסילת ישרים" שעד פרק י' אין בו מילה אחת מיותרת - רוצה ממני?

כדי להבין מה רוצה מאיתנו ה"מסילת ישרים" אקדים מה שסיפר לי יהודי אנגלי, ששאל את ה"חזון איש" זצ"ל, מדוע בעשרות השנים האחרונות לא שמענו שיצאו גדולי ישראל מעיר מגוריו באנגליה, שלפנים בישראל היו יוצאים ממנה תלמידי חכמים מובהקים, גדולי ישראל?

נענה ה"חזון איש" והשיב לו: "הצבא האנגלי עורך מידי פעם מצעדים, שם מפגינים הם לראווה את הכוח והעוצמה שלהם. הבנות, באותה עיר, היו נוהגות ללכת לראות את המצעדים האלו. אם לבת ישראל

יש הערכה לחייל גוי, אם יש לה הערכה למשהו אחר חוץ מאשר לתורה - לא יכול להיות שיצא ממנה גדול בישראל!".

השאלה המרכזית היא, אפוא, את מה מעריך האדם. כולם יודעים שיש עולם הזה ויש עולם הבא. השאלה היא: איזו הערכה, איזו חשיבות, הוא נותן לכל אחד מהם.

יש המשכיל להבין, ולחיות לפי הבנה זו, כי העולם הזה דומה לפרוזדור, והעולם הבא לטרקלין, ותפקידו בעולה הזה הוא להכין את עצמו לעולם הבא, עולם הנצח. אדם כזה לא מייחס כל חשיבות לענייני העולם הזה, עושה אות טפל, ומשתמש בהם רק לצורך השגת המטרה האמיתית: לקנות עולם הבא!

כשהייתי צעיר הייתי הולך לשיבת פוניבז', לשמוע את השיחות של המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. באחת השיחות הוא המחיש את נצחיות ה"עולם הבא" בציור כזה, ואחר כך ראיתי שגם הסטיפלר זצ"ל הביא את הציור הזה בספרו "חיי עולם":

נתאר לעצמנו, כך אמר, כי מלאו כאן, את בית המדרש של ישיבת פוניבז', בגרגרים קטנים, מהרצפה עד התקרה, לכל אורך ורוחב בית המדרש, ותבוא נמלה זעירה, אחת למאה שנה, באופן עקבי, ותאכל גרגר אחד. כמה שנים יקח לה לגמור את כל הגרגרים? האם יש לנו מושג? אין לנו מושג! מכל מקום אפשר בהחלט לומר שאחרי

מיליוני או מיליארדי שנים, הנמלה תגמור.

אם נמלא את כל העולם, מהארץ ועד השמים, בגרגרים, ותעמוד נמלה בצד ותאכל, אחת למאה שנה, גרגר אחד - כמה שנים יקח לה לגמור את כולם? הרי אי אפשר לחשב מספר שכזה! מיליארדים, טריליונים, ביליונים טריליארדים... אבל בסופו של דבר היא תגמור את הגרעינים!

"עולם הנצח" - לעולם לא יגמר!

אשרי מי שמכיר לשום, תמיד, את הציור הזה מול עיניו! או אז הוא מבין היטב כי ימי שנותינו, אשר בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, הם אין ואפס, לעומת העולם הבא, וכדאי מאד לנצל אותם כדי לקנות חיי נצח - "התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין" (אבות ד, טז).

אדם כזה ישקיע את כל חייו כדי לקיים עוד מצוה, עוד דקדוק הלכה, שמשמעותם קנין נצח. לדידו, משמעות החיים היא "חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא!" המהות שלהם היא להיות עד כמה שיותר עבד ה'.

לעומת זאת יש כאלו שחושבים שצריך להנות מהחיים. חשוב להם מאד אם הבגדים שלהם יהיו כאלו או אחרים, אם הרהיטים יהיו בצבע חום כהה או בהיר, ואם האריחים הם ברובח חמישים סנטימטר או שישים! הראש שלהם נתון בזה. זוהי בעצם המהות שלהם!

הבה ניקח שני בני אדם מתפללים. בוודאי, שניהם מתפללים. הן שניהם שומרי תורה ומצוות. אחד מהם מתפלל כמצות אנשים מלומדה. התפילה נשמעת, משהו כמו: "בלבלבל... ועוד בסיום התפילה הוא מעז לומר "יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך..." ממש חוכא ואיטולוא... התבייש לך! ממי אתה עושה צחוק? על איזה "הגיון לבי" אתה מדבר? זו פשוט חוצפה לדבר כך עם הקב"ה! לעומתו השני מרגיש שהוא מדבר עם הקב"ה. הוא אומר לו "ברוך אתה!" הוא חי את התפילה!

כשנמצאים רחמנא ליצלן, עם חולה בבית החולים ועובר שם מנהל המחלקה. אוהו! כולם מתרגשים... אולי יצליחו "להחליף איתו איזו מילה" - ואו! הצלחתי לשמוע ממנו ש"יהיה בסדר"... איזו התרגשות...

להחליף מילה עם מי שהיום כאן ומחר.... - זו משאת נפשם. נו, ולזכות לדבר שלוש פעמים ביום עם הקב"ה - יש אושר גדול מזה? רבותי! הכל תלוי בהשקפה. מה הם החיים? מה התפקיד שלי בחיים? מה עיקר ומה טפל? את מה להעריך ואת מה לא? מי שמעריך חיילים גויים במפגן הראוה - לא יכול לצאת ממנו "גדול בישראל". זוהי כוונת ה"מסילת ישרים": "וההולך בעולמו בלי התבוננות, אם טובה דרכו או רעה". הוא מדבר אלינו, אל שומרי התורה והמצוות, וקורא לנו להתבונן על צורת החיים שלנו, על שמירת התורה והמצוות שלנו, למה אנחנו מיחסים את עיקר החשיבות בחיים? ממה עושים עיקר וממה טפל? מה בוער בנפשנו: נטילת ידיים בדקדוק או צבע הקרמיקה?...

סיפר לי יהודי מבוגר שפעם אחת הוא עלה לירושלים כדי להתייעץ בענין מסוים עם רבי חיים אהרן טורצ'ין זצ"ל, שהיה מצדיקי ירושלים, ואני זכיתי ללמוד אצלו שנה אחת. כשנכנס לביתו, היה הרב באמצע האוכל. הרבנית הורתה לו לחכות עד שיגמור לאכול, וברך ברכת המזון.

"עברו כבר שנים רבות מאז" - אמר לו אותו יהודי - "וכל אימת שאני נזכר איך רבי חיים אהרן ברך ברכת המזון - זה מכניס בי חיות וגורם לי לברך טוב יותר!"

הנה כי כן, יהודי עושה פירות ופרי פירות מבלי שבכלל ידע מכך! רבי חיים אהרן לא ידע שאותו יהודי כבר חיכה לו והאזין לברכת המזון שלו... ובשמים ידונו אותו כדין "מזה הרבים" בברכת המזון! גם להפך, השם ירחם. אדם מקל ראש באיזושהי מצוה. בני משפחתו, או אנשים הקרובים אליו, רואים זאת ומתקררים אף הם. הם למדים ממנו ועושים את המצוה בקרירות וביובש, בלי לב!

רבי עקיבא איגר זצ"ל כתב על עיר פלוגית כי על אף שאנשיה יראי ה', מכל מקום אין הוא יודע מה יעלה בסופה, שכן בזמן שהם מקיימים מצוות לא יוקדת בם אש. הם, אמנם, מקיימים מצוות אבל בלי "ברען", בלי התלהבות, בלי שמחה.

נשתדל להכניס מחשבה, לב, בכל פעולותינו ולעשות אותן לשם שמים, ובכך נקנה את חיי הנצח שלנו, נצח סלה ועד.

(מתוך 'חי ראובן')

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

המדריך השתומם. "אני יודע איך נראים אנשים בטיולים... אני מתעסק איתם כל הזמן. גם כאלו מבני אומות אחרות, שמקפידים לא לאכול כל מיני דברים, בדרך מתירים לעצמם לאכול מכל הבא ליד... מעניין, מעניין מאד. כעת אני מבין מדוע אומרים שאתם העם הנבחר מכל העמים. באמת אפשר להבין שבכם בחר ה' מכל העמים, כי אתם לא שוכחים אותו אף פעם, וגם כשאתם עומדים ונהנים בטיול, אתם עומדים ומשבחים את ה'"

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א על להתעלות ולדבוק בד' יתברך

"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן" (דברים ז', י"ב)

זכירת הקב"ה בכל מקום ובכל זמן!

התורה כולה מלאה בעניינים חשובים המאלפים אותנו בינה ודעת, וספר דברים מלא וגדוש במיוחד בליווי לכל אורך הדרך, המורה לאדם את האופן שבו יוכל להתעלות ולדבוק יותר בתורה ובה' יתברך.

בפסוק זה ישנה לשון מיוחדת במינה, כמוה לא מצינו בכל התורה כולה - "והיה עקב תשמעון". התורה הקדושה לא כתבה: "אם תשמעון" כפי שבדרך כלל היא כותבת אלא - "עקב תשמעון". אין ספק שבאמירה זו טמונים סודות גדולים שעלינו להבינם. לא בכדי בוחרת התורה במלים מסוימות. כל אחת מהן באה להורות לנו דרך חיים!

העקב הוא רגלו של האדם. הכתוב אומר: "אם לא תדעי לך... צאי לך בעקבי הצאן" (שיר השירים א, ח), היינו ללכת על פי הסימנים שנותרו על ידי הרגליים. ולפי זה אפשר לבאר את האמור כאן באופן נוסף -

בתקופה זו של השנה יש חופש בכל מוסדות הלימודים בארץ - בני אדם יוצאים ומטיילים, הולכים ובאים, וברגליהם מגיעים למקומות רחוקים.

אומרת לנו התורה הקדושה: כשאתה יוצא - הישמר והזהר לך! אתה עלול לדרוס בעקבים שלך כל מיני מצוות!

"והיה עקב" - גם בזמנים הללו, כשאתה סוגר את הספרים בישיבה, ודש בעקבים שלך את הארץ, "תשמעון" - הזהר שלא תשכח את ה' והמשך לשמוע את דבר ה'. קולו של הקב"ה ידההד כל העת באוזניך!

שמור על רגליך, שחלילה לא יובילוך למקומות אסורים, העלולים לאבד לאדם את כל יראת השמים שלו!

זכירת הקב"ה לאורך כל הדרך

מוחנך בתלמוד תורה חרדי בארצות הברית הגיע לבקר בארץ, וסיפר

אודות מעשה מופלא של קידוש ה' שנעשה על ידי תלמידיו: נערך מבצע לתלמידים, שבסופו הובטח טיול לאתר מיוחד, שבו יש נוף מדהים שמותיר את המתבונן משתומם מיופיו. הנהלת התלמוד תורה התחייבה וקיימה. ביום המיועד הגיע אוטובוס התלמידים לאתר, והוריד אותם שם. הנוף היה באמת מיוחד במינו, והתלמידים עמדו משתאים ומתפעלים מיפי הבריאה. כמה מופלאה היא הבריאה הטבעית שברא ה' בעולמו! אין יפה ממנה! קריאת התפעלות פרצה מפיהם: "מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית!"

באותו רגע אמר להם הרב: "הבה נפתח כל אחד ספר תהלים, ונאמר כולנו ביחד את פרק ק"ד 'ברכי נפשי את ה'". כאן, למול הבריאה המופלאה, נודה לה' על הים הגדול ורחב הידיים, ועל כל מה שברא לנו".

הם החלו באמירת הפרק בקול גדול ובהתלהבות עצומה. כל מילה קיבלה משמעות חדשה!

כל כך נלהבים היו, עד שכלל לא הבחינו באוטובוס של תיירים מסין, שעצר במקום והוריד את כל נוסעיו. הללו עמדו וצפו בהם בסקרנות גדולה.

הפרק הינו אחד מן הפרקים הארוכים בתהלים, והאמירה נמשכה זמן רב.

**הצדיק רבי יעקב מוצפי זצ"ל
היה בא בבוקר לתלמוד תורה כדי
לבחון את התלמידים. היה לו חוק
קבוע - בשעה עשר, בדיוק נמרץ,
היה עושה הפסקה לשתיית כוס
תה. באחד הימים הביאו לו את
כוס התה כמה דקות לאחר עשר,
והוא אמר: "לא, עבר הזמן..."**

לאגור כוחות לעבודת ה'.
כשהיה ראש הישיבה, הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, מתיישב לאכול
ארוחת בוקר, לא היה קם מהשולחן עד לאחר שבירך ברכת המזון.
הכל בשליטה, בגינוני אצילות.
מדי פעם הייתי נוהג להכנס אליו בשעות הבוקר להתייעצות
בנושאים שונים וממתין לו עד שיסיים את ארוחת הבקר. הרבנית
היתה יוצאת אלי ואומרת: "תמתין כמה דקות, הרב עדיין לא בירך
ברכת המזון". אחר כך היה יוצא אלי ומתנצל בענוה: "מחילה על
ההמתנה, אני לא עוזב את השולחן עד שאני מברך ברכת המזון".
הצדיק רבי יעקב מוצפי זצ"ל היה בא בבוקר לתלמוד תורה כדי
לבחון את התלמידים. היה לו חוק קבוע - בשעה עשר, בדיוק נמרץ,
היה עושה הפסקה לשתיית כוס תה. באחד הימים הביאו לו את כוס
התה כמה דקות לאחר עשר, והוא אמר: "לא, עבר הזמן..."
אצל הצדיק, כמו מלך בגדוד, שום דבר לא נעשה מאלין. הכל
בחשבון ובשליטה. יש חוקים, יש כללים, והוא מקפיד עליהם. הרי
מלכו של עולם ניצב לנגדו ורואה כל פעולה וכל מעשה שלו, מאומה
לא נסתר מנגד עיניו.

בעיר גלנטה שבהונגריה התגורר יהודי צדיק וירא שמים בשם
ר' אהרן אלעזר, שכונה ר' אהרן אלעזר חסיד' על שום חסידותו
וצדקותו. חז"ל אומרים (ברכות ו ע"ב): "כל הקובע מקום לתפילתו
- אלוקי אברהם בעזרו. וכשמת - אומרים לו: אי עניו, אי חסיד,
מתלמידיו של אברהם אבינו". היהודי הזה לא אז ממקומו בבית
הכנסת, הוא היה מתפלל בדבקות רבה ומאריך בתפילה כמונה
מעוה. תפלת שחרית רגילה שלו ארכה ארבע שעות.
כשהיה מסיים את תפילתו כבר הגיעה שעת צהריים. רק אז היה
יוצא למסחרו. הוא, כמובן, לא היה סותר גדול, בקושי הרוויח את
פת לחמו. מדי יום, לאחר כמה שעות של מסחר, היה חוזר לבית

כשסיימו ניגש מדריך התיירים, שהיה גוי אמריקאי, למחנך, ושאלו:
"מה אמרתם כולכם ביחד?"

"הודינו לה' שברא לנו את כל הבריאה המופלאה הזו" - השיב הרב.
השתוממותו של המדריך רק הלכה וגברה: "האם אתה רוצה לומר
לי, שהילדים הקטנים הללו דבוקים באלוקים עד כדי כך שגם כשהם
יוצאים לטיולים, הם חושבים עליו?"
הרב הנהן בראשו, והוא המשיך - "אתה רוצה לומר לי שגם כשהם
יוצאים לטיולים הם לא אוכלים מכל הבא ליד, ושומרים את כל מה
שכתוב בתורה שאסור לאכול?"
"וודאי".

הוא לא האמין. "אני יכול לבדוק להם את התיקים? איני מאמין שהם
לא הוסיפו פה ושם מוצרים לא כשרים שמצאו בדרך".
"נוכל לעלות לאוטובוס ולבדוק?"
הם עלו ופתחו תיק אחר תיק. המדריך הנדהם לא ויתר. הוא עבר
על כל הממתקים שהיו באוטובוס, ונדהם לגלות שכולם כשרים. לא
היה דבר לא כשר!

הוא השתומם. "אני יודע איך נראים אנשים בטיולים... אני מתעסק
איתם כל הזמן. גם כאלו מבני אומות אחרות, שמקפידים לא לאכול
כל מיני דברים, בדרך מתירים לעצמם לאכול מכל הבא ליד... מעניין,
מעניין מאוד. כעת אני מבין מדוע אומרים שאתם העם הנבחר מכל
העמים. באמת אפשר להבין שבכם בחר ה' מכל העמים, כי אתם
לא שוכחים אותו אף פעם, וגם כשאתם עומדים ונהנים בטיול, אתם
עומדים ומשבחים את ה'".

הוא עצר משטף דבריו, ואחר הוסיף: "האם אוכל לקבל את הפרק
שקראתם מתורגם לאנגלית? אני רוצה לקרא אותו מדי פעם
בעצמי, ולספר לכל האנשים שאני מביא לכאן, על ה' אלוקים שברא
את הכל".

התפעלותו של הגוי היתה מכך שגם בשעת 'עקב' התקיים בעם
ישראל 'תשמעונו' - והם היו דבקים בו בלב ונפש ושמרו את בריתו.

מעלת הצדיקים, שהם "הכינו עצמם בערך השלמות והמושכל
והערכת עמידתם שהיא לפני ה'", כלשון ה"אור החיים" הקדוש.
הם מלו את ערלת לבבם, ואין שום מסך המבדיל בינם לבין קונם.
הם רואים את ה' לנגד עיניהם בכל עת, וחיים באופן מוחשי תחת
עיניו הפקוחות של מלך מלכי המלכים, אשר הוא גדול העצה ורב
העלילה. כל תנועה וכל פעולה שלהם נעשית מתוך מחשבה
ושיקול הדעת.

מי שרוצה לראות את גדולתם ואת אצילותם של הצדיקים, שיעקב
אחר גינוני אכילתם. הרי מעלתם של הצדיקים היא ב"הערכת
עמידתם שהיא לפני ה'", והרי אף בעת אכילתם הם לפני ה' - "זה
השולחן אשר לפני ה'" (יחזקאל מא, כב).

הצדיקים מרוממים את עצמם לפני ה', עד שאפילו הפעולה
הגשמית והמגושמת של אכילה, היא חלק מעבודת ה' שלהם. גם
בעת האכילה מורא שמים עליהם. הם אוכלים בנחת ובישוב הדעת,
כבני מלכים. לא אכילה של תאוה ותענוג, אלא כדי לחזק את גופם,

המדרש, והוגה בתורה. יום אחד, בעת ששהה בשוק לרגל מסחרו, עבר שם שר חשוב אחד. השר ידע כי היהודי עוסק במסחר, הוא פנה אליו ואמר: "סור לביתי מחר בשעה שמונה בבוקר, יש לי סחורה עבורך שתוכל להרוויח בה רווח נאה".

שמע ר' אהרן אלעזר את דברי השר ולא ידע מה להשיב לו. כיצד יבוא אל השר בשעה שמונה בבקר, הרי אינו מסיים את תפילת שחרית לפני שתיים-עשרה בצהריים? האם בגלל הוראת השר יוותר על תפילתו?
הלך אל רבי הלל ליכטנשטיין זצ"ל, לימים רבה המפורסם של קולומאיי. באותם ימים הוא כיהן כרבה של גלנטה. סיפר לו על הוראת השר וביקש את עצתו כיצד עליו לנהוג.
השיב לו רבי הלל: "אין ברירה. כדי שלא יאונה לך רע, אתה רשאי להיענות לבקשת השר. לך אליו בשעה היעודה, קח ממנו את הסחורה, ושוב מהרה לבית הכנסת לתפילת שחרית".

משקיבל ר' אהרן אלעזר את ההיתר מהרב, נחה דעתו. למחרת עם שחר, השכים קום ויצא לדרך אל אחוזת השר. באמצע הדרך תקפוהו הרהורי חרטה עמוקים. חשב לעצמו: היעלה על הדעת שבגלל פחד מבשר ודם אדחה את התפילה לבורא עולם? וכי בגלל רווחים של כסף וזהב אמנע עצמי מלהתפלל למי שכל הכסף והזהב שבעולם שלו הם? עלי לעמוד על שלי, ולא לחשוש מן השר!
מיד פנה לאחוריו, חזר לעירו ומיהר לבית הכנסת. הוא הספיק להגיע בזמנו הקבוע והחל בתפילתו. הוא התפלל בדבקות גדולה מתמיד, והאריך בתפילה יותר מתמיד, ביקש בליבו לכפר על אותן פסיעות שהספיק לפסוע אל ביתו של השר.
כשסיים את התפילה, חלץ את התפלין בשובה ובנחת, ואז אמר לעצמו: כעת יכול אני ללכת אל השר, ובטחוני בצורי שלא יארע לי כל רע.

הגיע לשער ביתו של השר. הבית היה מוקף חומה גבוהה, כלבי שמירה אימתניים הלכו בחצר. הוא דפק בשער הבית, שמעו הכלבים את הרחש ופתחו פיהם בנביחות קולניות.
ר' אהרן אלעזר נעץ בהם מבט תמה: "איזו התערבות?"
אמר השר: "אגלה לך. כשראיתי שאינך מגיע בשעה היעודה, אמרתי לחברי: בטוחני שהסיבה לכך היא משום שזו שעת התפילה שלך, ולא תרצה להפסיד את התפילה בעד שום הון שבעולם. אולם חברי טען כי הוא בטוח שהיהודי לא יחמיץ הזדמנות לעשות עסקה עם השר ויוותר על תפילתו. התערבנו בינינו על סכום של אלף מטבעות זהב. כעת התברר שצדקתי!"
הכריז השר: "מחצית מסכום ההתערבות - אתן לך. מגיע לך בזכות ולא בחסד, שהרי אתה גרמת לכך שאזכה בהתערבות..."
(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'משכני אחרוך')

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

יצאו אפוא העסקנים בהכרזה אל הנושים: הואיל ויש בידי האיש כרגע רק עשרה אחוזים לתשלום החובות, הרי שכל מי שיסכים לוותר על תשעים אחוז מן החוב, יקבל תכף ומיד את תשלום עשרת האחוזים במזומן!

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על ההבטחות והברכות שהקב"ה נותן לנו

”וְיִשְׁמַר ה' אֱלֹקֶיךָ לָךְ... אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם” (דברים ז', י"ב)

כל ההבטחות והברכות שה' נותן לנו הן רק אם נשמור את כל המצוות, אפילו המצוות הקלות שאדם דש בעקביו. כי אם לא שומרים את המצוות הקלות, וכל שכן את המצוות החמורות - בטלה הבטחת הקב"ה לתת את כל הברכות הכתובות כאן.

לצערנו יש אנשים רבים הנוטים לכל מיני סגולות שאין להן מקור בהלכה. אינני מזלזל בזה חלילה, כי כולן יסודן בהררי קודש, אבל בראש ובראשונה צריך לקיים את הסגולה הגדולה ביותר, לשמור את כל ה'שולחן ערוך', להקפיד לדוגמא על זמן קריאת שמע ועל זמן תפילה. וכשיקפיד לשמור את המצוות אזי יקויים בו: 'והסיר ה' ממך כל חולי', ויהיה לו כל טוב.

לפנינו כמה עובדות בטיב שמירת התורה והמצוות, ובטיב ערכה של מצוה אחת!

בשנים שלאחר מלחמת העולם הראשונה היתה תקופה קשה ברוחניות לישראל, יהודים רבים החלו לזלזל בקיום התורה והמצוות כדת, צעירי הצאן נמשכו אחר כתות שונות של משכילים ודומיהם ורבים מפשוטי העם קיימו התורה למחצה לשליש ולרביעי...

באחת מדרשותיו באותה תקופה, המשיל על כך מרן ה'חפץ חיים' זצוק"ל משל נאה:

היה היה איש אחד עשיר מופלג, יהודי אמין וישר דרך, אנשי העיר סמכו עליו והפקידו בידי הנאמנות כספים רבים. כמעט לכל יהודי העיר היו השקעות שונות בעסקיו המסופעים של 'גביר העיירה' הנכבד.

והנה גלגל הוא החוזר בעולם, ולא פסח אף על אותו עשיר עסקני הרבים החלו לנחול כישלונות ונפילות בזו אחר זו, ותוך תקופה קצרה הכריז האיש על פשיטת רגל.

תכף החלה בהלה גדולה בעיר, הנושים כולם שעטו במהירות לעבר ביתו ושדותיו וכל שאר נכסיו, בנסיון לגבות את חובותיהם מכל אשר תמצא ידם, אך הרבה כבר לא נשאר... האנדרלמוסיה שלטה בכול, אנשים רבים התגודדו סביב סירתו של העשיר (לשעבר), ובתוך כל המהומה הגדולה לא נמצא שום פתרון לסדור החובות הרבים.

כשראו כמה עסקנים מטובי הקהילה את המצב לאשורו, התארגנו תכף וערכו ספירת מלאי מסודרת ממה שבכל זאת נשאר ברשותו של האיש. כדי למנוע חטיפות ומריבות ערכו רשימה עדכנית של כל בעלי החובות. לאחר שהשוו בין שתי הרשימות נמצא באפשרות

אותם נכסים מועטים לכסות עשירית(!) בלבד מסך כל החובות. יצאו אפוא העסקנים בהכרזה אל הנושים: הואיל ויש בידי האיש כרגע רק עשרה אחוזים לתשלום החובות, הרי שכל מי שיסכים לוותר על תשעים אחוז מן החוב, יקבל תכף ומיד את תשלום עשרת האחוזים במזומן!

רוב הנושים נשמעו להערכה של הכלכלנים המומחים שבתוך תקופה קצרה ביותר גם נכסים מועטים אלו לא ישארו ביד האיש, והם ישארו ממש ללא כלום, ולפיכך עשו חשבון פשוט, שכרגע צריך להציל מה שנתן להציל ועדיף עשרה אחוזים במזומן וביד, ממאה שאין בהם ולא כלום... הלכו אפוא וקבלו עשרה אחוזים מחובם ושבו לביתם.

ברם, כמה יחידים חכמים ופקחים הבינו שכנראה אין שארית הנכסים מסתכמת במעט הזה הנראה כאן לעיני כול. ודאי הטמין הגביר במקום מחבוא עוד ממון לרוב. לכן לא הסכימו לוותר אף לא על פרוטה אחת.

לבסוף התברר כי אכן היתה ההכרזה על פשיטת הרגל כעין תכסיס להתפטור מכל אותם חובות, ואכן נמצאים עדיין ברשותו נכסים רבים, ורחוק הוא מפשיטת רגל...

נמצאו אותם שהתפשרו על עשרה אחוזים מחזיקים בעשרת האחוזים בלבד, אך החכמים שלא חתמו על ויתור ומחילת החוב, קיבלו את כל פרעון חובותיהם עד הפרוטה האחרונה.

כיוצא בדבר נראה המצב עמנו - הסביר ה'חפץ חיים' את הנמשל: המון העם החליטו להסתפק בעשרה אחוזים בלבד מן התורה ומצוותיה... אך היראים הנבונים יודעים שתורתנו הקדושה לעולם לא תפשוט רגל, וכחוט השערה לא נפל ולא בטל, חלילה מן התורה.

רבים שאלו מדוע מברך מרן הגר"ח קנייבסקי את מבקשי-הברכה המרובים המתדפקים על דלתו, רק בראשי תיבות, ואומר את המילה 'בו"ה' (ברכה והצלחה)? היום הראשון שבו החל מרן שליט"א לברך בסגנון המקוצר הנ"ל היה באחד מימי חול המועד סוכות, כאשר עלו ובאו המוני בית ישראל למרן שליט"א לקיים מצוות הקבלת פני רבו ברגל ולהתברך מפיו בברכת החג

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על לכבד את הבורא ואת מצוותיו

"וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ" (דברים ח', י')

דרכים רבות עומדות בפני היהודי שבאמצעותן מתאפשר לו לכבד את בוראו ואת מצוותיו, ולהוכיח שהוא עושה את ציוויו של בורא כל העולמות לא כמצוות אנשים מלומדה אלא מתוך יראה ופחד מחד, ושמחה וחדווה מאידך, בבחינת 'וגילו ברעדה'.

נכנסתי פעם לביתו של יהודי ירא שמים תושב חולון, ושמו הרב אליהו פאלאג'י, מצאצאיו של איש האלוקים רבי חיים פאלאג'י זצ"ל, וראיתי אצלו הנהגה יפה לכבוד השם יתברך.

האיש היה עסוק בסעודתו, וכאשר הגיע זמן הברכה הבחנתי שבני הבית מביאים לו קערה קטנה ליטול ידיו במים אחרונים וגם מי בשמים שריחם הטוב נדף למרחקים...

כששאלתיו לפרש המנהג, השיב לי רבי אליהו שכך נוהגים במשפחתו מזה דורות, והסביר שטעם המנהג הוא כדי לכבד את ברכת המזון על ידי רחיצת הידיים במי-בשמים ולסלק על ידי כך את ריחות המאכלים השונים שאכלו בסעודה.

נהייתי מאוד לראות את בעל הבית מברך את ברכת המזון בידיים מבושמות להפליא.

שמעתי פעם בשיחה של אחד מגדולי בעלי המוסר, דבר נאה מאוד. היהודי שאנו נותנים להקב"ה בברכה זו שלאחר המזון, אינה רק על כך שלפני האוכל היתה בטננו רעבה ולאחר שקבלנו ממנו, מרבון כל העולמים, את האוכל, הפכנו לשבעים ומדושנים.

אם נתבונן, נראה שיש לנו להודות הרבה מעבר לכך. בברכת המזון אין אנו מודים רק על האופה שאפה עבורנו את הלחם, או לחקלאי ולאיכר שעידדו את השדה כדי להצמיח את החיטה. אנו מודים להקב"ה שנתן כח ובריאות לאלפי-אלפי אנשים שאלמלא הם, לא היינו זוכים להכניס את הלחם לפינו.

אנו מודים לה' שנתן כוח לאשתו של החקלאי שתכין לו ארוחת בוקר כדי שיוכל הוא לצאת לשדה לעבוד; אנו מודים לבעל המכולת

שסיפק המצרכים לאשה שתכין אוכל לבעלה, וממילא יש בפניו הודיה למי שסיפק את המצרכים למכולת, ולבעלי המפעל שיצרו את המצרכים, ולרעיית בעלי המפעל שנתנה להם אוכל בבוקר.

אנו מודים ליצרני המכונות החקלאיות אי שם באפריקה ובאמריקה שאיפשרו לחקלאים לעבוד, ועוד כהנה וכהנה. בחישוב פשוט נגיע לרבות אנשים שאנחנו תלויים בפעולותיו של כל אחד מהם, ובלעדי הכוח שניתן להם ע"י הקב"ה, לא היינו יכולים לאכול את הלחם.

כל זה מוכיח לנו על גודל החובה להתחזק בברכת המזון שהיא מצוה דאורייתא, בדיוק כמו כל המצוות-עשה האחרות עליהן אנו מקפידים בהקפדה יתירה.

ובאמת שהדבר אינו מובן, מדוע קיים זלזול בברכת המזון; והלא לפני שהכנסת את המאכלים לפיך היית רעב מאוד, ולפעמים הציץ לך הרעבון בצורה כה חזקה, שעוד רגע, עוד רגע ו... עוד רגע, היית מתמוטט מרוב חולשה.

והנה סיפק לך הקב"ה את צרכיך במלואם, וקבלת כל מה שרצית; כל מה ששאלו עיניו לא מנעו ממך, ואם כן מדוע לאחר ששבעת ובאת על סיפוקך המלא, ואתה שבע ומדושן-עונג תשכח ותתעלם ממי שנתן לך את הלחם?

כמה זמן לוקח לומר את ברכת המזון? ארבע דקות, חמש דקות ולפעמים שש. לא יותר. האם אי אפשר לדחות את כל הסיפורים וההוראות, הקריצות והרמיזות, עד לאחר חלוף הדקות הללו?

לשכוח לברך!?

המשנה (ברכות, ח' ז') עוסקת בדינו של "מי שאכל ושכח ולא בירך", ומביאה שם מחלוקת בית שמאי ובית הלל האם יחזור למקומו או יברך במקום שנזכר.

וקשה, מדוע מאריכה המשנה בדבריה - "מי שאכל ושכח ולא בירך" - ואינה אומרת "מי שאכל ושכח לברך"?

ואפשר לומר, דהנה באמת קשה כיצד קורה כדבר הזה שיהודי ישכח לברך!? האם אפשר לשכוח טובותיו של מקום שהעניק לו את המאכלים הטעימים? על כרחנו חייבים אנו לומר שהאדם לא שכח לברך, אלא שכח שאכל, והפשט במשנה הוא, "מי שאכל ושכח" - שכח שאכל, וממילא "ולא בירך"...

וגם זה לא צריך לקרות... אסור לאדם לשכוח את המאכלים שהטעימו אותו מן שמיא. הביטוי של הכרת הטוב כלפי השם יתברך, הוא, לא לשכוח את הטובות שהוא עושה עמנו בכל עת ובכל שעה, והבא ליטהר יסייעו בידו שגם זה לא יקרה לו.

הנחש 'נדבק' אל מבצע הברכות...

ומי שמתחזק בענייני הברכות, לא מפסיד, ועוד מקבל שכר עצום מן שמיא. יוזמה מופלאה באה לעולם לעילוי נשמתו של רופא הילדים המפורסם ד"ר ירוחם בנטל, כאשר בני משפחתו התייגעו על 'פרויקט-אמן' לילדים, הקשור לעניינת האמן.

המדובר היה בפלקט-מבצע הנושא את השם 'ונאמר אמן' בו מצויר פסיפס, שעל כל חלק שבו מדביקים הילדים מדבקות לפי סוג הברכה, ולבסוף מתקבלות מלים הקשורות לעניינת האמן. הפלקט הוא חוויתי מאוד, מהנה ומאתגר, ועל ידי כך כל המשפחה מתחזקת בעניינת האמן. משפחות רבות סיפרו על שינוי של ממש שנעשה בביתם בעקבות הפלקט.

כאמור, הפלקט יצא לאור לע"נ ד"ר בנטל שהיה רופא ילדים ומנהל מחלקת פגים בב"ח 'לניאדו' ומעייני הישועה' והשתתף בקביעות בשיעורי הרופאים של הגר"י זילברשטיין שליט"א.

משפחת בנטל מספרת על נס גלוי שאירע בדירתם ברכסים, בזכות הפלקט ההוא. בוקר אחד מתעורר אחד הילדים ומתחיל לזעוק; ההורים מיהרו לגשת למיטתו, וגם הם נחרדו לראות נחש ארסי גדול ה'מודבק' על פלקט-האמן.

הנחש טייל להנאתו בבית, וכשהגיע אל הפלקט הוא פשוט 'נדבק' בדבק שהדביק את מבצע הברכות לקיר הבית, ולא יכול היה לזוז ממקומו. הנחש היה עדיין חי, ולדברי לוכד- הנחשים שהוזעק למקום, הוא היה ארסי במיוחד.

מדוע מרן הגר"ח מברך רק בראשי התיבות 'בו"ה'?

ואם הזכרנו את ענין הברכות, נציין שרבים שאלו מדוע מברך מרן

הגר"ח קניבסקי את מבקשי-הברכה המרובים המתדפקים על דלתו, רק בראשי תיבות, ואומר את המילה 'בו"ה' (ברכה והצלחה)?

את התשובה לשאלה זו מצאנו בקונטרס 'דברי שי"ח'. היום הראשון שבו החל מרן שליט"א לברך בסגנון המקוצר הנ"ל היה באחד מימי חול המועד סוכות, כאשר עלו ובאו המוני בית ישראל למרן שליט"א

לקיים מצוות הקבלת פני רבו ברגל ולהתברך מפיו בברכת החג. רבינו ישב וקיבל את הבאים. במשך שעות ארוכות עברו לפניו אלפי אנשים וטף, ורבינו שומע את אלפי הבקשות לברכה, ומברך ומאחל בקצרה "ברכה והצלחה" כדרכו.

לאחר כמה שעות ננעלה הדלת כדי שהגר"ח יוכל לנוח מעט. כששב לקבל את הקהל, שמענו שמברך את הקהל בקיצור נמרץ, ובמקום שהיה רגיל לברך בברכת "ברכה והצלחה" התחיל לברך במילה אחת "בו"ה".

מאז ועד היום ממשיך רבינו לברך כמעט את כל מי שמבקש את ברכתו, ועונה 'בו"ה', ורק לפעמים משיב 'ברכה והצלחה'.

כששאלו את רבינו מדוע הוא מקצר בברכותיו, הלא יש ענין גדול לברך כל אדם מישראל, נאמר 'ואברכה מברכך', הצביע הגר"ח על דברי הרמב"ם (הלכות דעות, ב' ד') שכותב, לעולם ירבה אדם בשתיקה, ולא ידבר אלא או בדבר חכמה, או בדברים שצריך להם לחיי גופו וכו', וכן בדברי תורה ובדברי חכמה, יהיו דברי החכם מעטים וענייניהם מרובים, והוא שצו ואמרו, לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה, וכו'.

והוסיפו לשאול, ואם כן, מדוע כששואלים מרבינו ברכה לרפואה עונה "רפואה שלימה" ואינו מקצר "רפו"ש"? והשיב מניח וביה, "כי הרפואה צריכה להיות שלימה, לכן לא מספיק רפו"ש', וצריך לומר בנוסח מלא 'רפואה שלימה'.

מנהג קבוע היה לו, להרבי ר' זושא מאניפולי, שבתום תפילת שחרית שלו, היה דופק על זוגית בית מדרשו ואומר 'רבונו של עולם הגיעה השעה לאכול, אנא השבע את נפשי וספק את מזוני'.

השמש המסור שלו, עמד פעם ליד החלון ושמע את תפילתו של הרבי ומאז נהג מדי בוקר להכניס דרך החלון מגש ועליו ארוחה דשינה. ר' זושא היה נוטל את המגש, והיה בטוח שהמזון נשלח לו באופן ישיר מידי של הקב"ה, הזן את העולם כולו בטובו.

ויהי היום, וליד בית המדרש חלף עובר-אורח וכראותו את אשר נעשה החליט להעמיד את הנושא במבחן. הוא תכנן לסלק למחרת את המשמש מחלון בית המדרש, ואז ידפוק ר' זושא על החלון ונראה מי יכניס לו את האוכל...

וכך עשה. למחרת שידל את השמש ללכת למקום פלוני, ולא עמד איש ליד החלון. ר' זושא מסיים את התפילה, דופק כמנהגו על החלון, ובדיוק באותו רגע ... נכנס מאן - דהו - והפעם דרך הדלת הראשית - ובידו מגש עם דברי מזון והניחם לפני הרבי.

המתין מיודענו מחוץ לבית המדרש, כדי לדעת מי הוא זה ואי זה הוא. השניים, השליח שהביא את האוכל והרבי, שהו זמן-מה בבית

שמעתי מידידי הרב הגאון רבי מנחם גרינברגר שליט"א, בנו של אותו צדיק וחסיד, רבי ברוך גרינברגר זצ"ל, מגדולי מחזיקי התורה ומוותיקי חסידי ויז'ניץ, כי בבחרותו הוא זכה פעם להשתתף בתהלכות הכנסת ספר תורה שיצאה מביתו של מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', שאף נשא דברים במעמד לכבודה של תורה. וכך אמר הרב אברמסקי...

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

שלוש עשרה פעמים נצטוינו בתורה על מצות אהבת השם. אחת מהן מופיעה בפרשתינו: "וְאַהֲבַתְּ אֶת הַשֵּׁם אֱלֹהֶיךָ". מצוה זו היא אחת המצוות החשובות, היסודיות והבסיסיות בהן מחוייב כל יהודי ויהודי, ואין לה גבול או זמן, בכל תנאי ומצב שיהיה. לדעת ה'חינוך' (בהקדמת ספרו), מצוה זו היא אחת משש המצוות החיוביות המוטלות על האדם באופן תמידי כל ימי חייו, ותוקף חיובה אינו פוסק מעליו אף לא לרגע אחד.

בפרשה הקודמת (ו, ה) כותבת התורה בפירוט עד היכן אמורה להגיע אהבה זו: "וְאַהֲבַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל לְבָבְךָ וְכְכֹל נַפְשְׁךָ וְכְכֹל מְאֹדְךָ", וחז"ל דורשים (ברכות ט, ה): "בכל לבבך - בשני יצריך, ביצר טוב וביצר רע, ובכל נפשך - אפילו הוא נוטל את נפשך, ובכל מאדך - בכל ממונך. דבר אחר, בכל מאדך - בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד".

אנו קוראים פרשה זו בקריאת שמע מידי יום ביומו בוקר וערב, כדי להחדיר בליבנו אהבה נצחית להשם יתברך, ושלא תסור אהבתו מליבנו. אמנם, כבר הביא המשנה ברורה את דברי בעל החרדים שכתב, שכשם שחז"ל אומרים (ברכות יד, ב) שהקורא את הפסוק 'וקשרתם לאות על ירך' בעת קריאת שמע ואין עליו תפילין, הרי הוא כמעיד עדות שקר בעצמו. כך גם מי שאומר את הפסוק 'ואהבת את השם', יראה להכניס את אהבת השם יתברך בליבו, שלא יהיה כדובר שקרים לפניו חס ושלו.

נמחיש את הדברים במשל נפלא המיוחס למרן ה'חפץ חיים' זצ"ל. מעשה ביהודי עשיר, אשר ניהל בית מסחר מצליח ורחב היקף ששגשג ועשה חיל. באחד הימים, נאלץ העשיר להרחיק נדוד למדינת הים לצורך מסחרו; אך הוא חשש כי העדרותו מבית המסחר לתקופה ממושכת תסכן את הצלחת העסק כולו. הוא החליט לקרוא לאחד העובדים הבכירים ולהטיל עליו את תפקיד ניהול העסק. כדי שהלה לא ישכח שום פרט מחובותיו, נטל העשיר דף ועט, ורשם בצורה מסודרת את כל הפרטים להם אמור העובד לדאוג, ואת כל הענינים אותם הוא צריך לסדר ועליהם הוא צריך לפקח מידי יום ביומו. ליתר בטחון, אף ציוה על העובד כי מדי יום

בבוקר יקרא בפיו את כל הרשום בדף. העובד הבטיח בהן צדקו לעשות את אשר הטיל עליו בעל הבית, והעשיר יצא למסעו סמוך ובטוח כי העובד לא ישכח דבר מכל אשר הטיל עליו.

אך כאשר חזר בעל הבית ממסעו, חשכו עיניו למראה העזובה הגדולה ששררה בבית המסחר. בדיקה זריזה הבהירה לו את העובדות כהוותן - העסק הוזנח בצורה נוראה, וכמעט לא היה תחום שטופל כראוי וכיאות על ידי העובד. את הנזקים הישירים והעקיפים היה קשה אף להעריך ולאמוד.

כשזעמו גואה, קרא העשיר לעובד - שהיה מוכר בעיניו עד עתה כמסור ואחראי - ושאלו לפרש הדברים. אך הלה לא הבין על מה כל המהומה: "עשיתי בדיוק כפי שהורית לי", טען בתוקף, ואף הוסיף: "לא פעם אחת, אלא פעמיים בכל יום, קראתי את כל הנכתב בדף, ושיננתי את כל הפעולות שמופיעות בו..."

העשיר לא ידע את נפשו. "שוטה שבעולם!" גער בו, "כלום זהו התפקיד שהטלתי עליך למלא? וכי הוריתי לך לקרוא את הרשימה ותו לא? מטרת הקריאה היתה כדי שלא תשכח ולא תחסיר מלמלא אף פרט אחד מן האמור בה, לא כמטרה בפני עצמה! הכיצד לפתע

די אם נפקח עינים ונתבונן מעט בנפלאות גופנו, ונוכל להבחין בחכמה האלוקית העצומה שטמן הבורא יתברך בכל איבר, בכל רקמה ותא שיצר בו. אז לא נחדל להכיר טובה ולתת תודה למי שברא אלה

הדרך להשגת אהבת השם

הבה ונרחיב מעט בדברים. מהו היסוד לאהבת השם וכיצד הדרך להשיגה?

ההתבוננות הקלה יותר עבורנו, היא דברי הרמב"ם במשנה תורה, בבחינת: "מִבְּשָׂרֵי אֲחֻזָּה אֵלֹהִים". בכדי להכיר ולראות את בורא עולם, את מעשיו הטובים וחסדיו הנפלאים, אין צורך להביא ממרחק לחמנו - די אם נפקח עינים ונתבונן מעט בנפלאות גופנו, ונוכל להבחין בחכמה האלוקית העצומה שטמן הבורא יתברך בכל איבר, בכל רקמה ותא שיצר בו. אז לא נחדל להכיר טובה ולתת תודה למי שברא אלה.

מדעני העולם העדכניים, הנחשבים כמפוקחים ומפולפלים ביותר, בני האלף השישי, עדיין לא הצליחו להגיע לחקר מוח האדם בשלימותו! הם בקושי מצליחים למפות אותו ולהצביע אלו חלקים קיימים בו. במוח האדם יש כעשרה מיליארד תאים שכל אחד מהם מתחבר לאחרים, ויחד הם משלימים זה את זה בהרמוניה נפלאה כדי שגופנו על כל מערכותיו השונות - המוח והחושים, האיברים הפנימיים והחיצוניים, השרירים והעצמות - יוכלו לפעול כתיקנם.

אני זוכר היטב כיצד היה מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל עומד ומתפעל מהחכמה הפלאית של גוף האדם. הוא שב ואמר פעמים רבות: "פעם חשבתם - איך יכול האדם לראות? לשמוע? לדבר? להזיז את ידיו ורגליו ושאר אברי גופו כרצונו החופשי?... הלוא זה פעולה ישירה של בורא עולם לבדו, שעשה, עושה ויעשה לכל המעשים! הרי רואים על ידי זה בבירור את הקדוש ברוך הוא!"

כבר בימי עלומיו, עת שקד על תלמודו כנער בודד בישיבת סלוצק, כתב פעם מהרהורי ליבו מהפועם באהבת בוראו - מילים כעין זה, שפורסמו לאחר פטירתו:

"בעצם מה שהוא (האדם) חי ומתנועע... דהרי כשמרים ידו - מי מרים

נעשית פתי לסבור כי בקריאה בעלמא כבר יצאת ידי חובתך?!"... הנמשל ברור. כדי שמצות אהבת השם החשובה והיסודית לא תשכח מאיתנו, ציווה עלינו בורא העולם לשנן אותה בקריאת שמע בוקר וערב; אך מה נואלו האנשים המהדרים לקרוא קריאת שמע בדקדוק רב ובהיגוי התיבות כהלכתן, מתנענעים כהוגן אנה ואנה, ואף מרימים את קולם עד שנשמע בכל חלל בית הכנסת - אולם ליבם בל עימם.

הם אינם שמים על ליבם אף לא לרגע את תוכן הדברים שאומרים הם בפיהם, ומסתפקים באמירת המילים והגייתן בדקדוק - אך מבלי לבצע את הדברים בפועל... דומים הם להפליא לאותו פקיד שוטה, אשר היה סבור כי בקריאה מילולית גרידא כבר יצא ידי חובתו, ולא השכיל להבין כי הקריאה הינה רק תזכורת כדי שיוציא לפועל את חיוביו. הלא גם אם יקראו מאה פעמים ואחד, כל עוד שלא החדירו אהבת השם בלבם - רחוקים הם עד מאד מקיום המצוה!

עבודת אהבתו יתברך הינה עבודה שדורשת מהאדם עמל יום-יומי, ועבודה עירנית ועקבית. היא אינה באה מאליה ללא מאמץ והכנה. שמעתי מידידי הרב הגאון רבי מנחם גרינברגר שליט"א, בנו של אותו צדיק וחסיד, רבי ברוך גרינברגר זצ"ל, מגדולי מחזיקי התורה ומתותיקי חסידי ויז'ניץ, כי בבחרותו הוא זכה פעם להשתתף בתהלוכת הכנסת ספר תורה שיצאה מביתו של מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', שאף נשא דברים במעמד לכבודה של תורה.

וכך אמר הרב אברמסקי בתוך הדברים: "אנחנו אומרים פעמיים בכל יום: 'ואהבת את השם אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך', וחז"ל דורשים: 'בכל נפשך' - אפילו הוא נוטל את נפשך. מכאן שצריך להגיע לכזו דרגה של אהבת השם, שנהיה מוכנים באמת ובתמים למסור את הנפש למען שמו יתברך".

"כשהייתי צעיר", גילה הרב אברמסקי טפח מעבודתו בקודש, "בדקתי את עצמי לא אחת - האם אכן כאשר יבוא מקרה של מסירות נפש לידי, אהיה מסוגל למסור את נפשי ברצון שלם ובחפץ לב לכבודו יתברך; או שמא אכן אינני בדרגה זו, ורק מילים גבוהות אני מבטא בשפתי יום ויום..."

"אולם לאחר בדיקה וחקירה מעמיקה עם עצמי", המשיך רבי יחזקאל, "הגעתי למסקנה כי אמנם אינני בטוח בכל מאת האחוזים שאכן אהיה מסוגל למסור את נפשי בשלימות ובמלוא חפץ הלב לכבודו יתברך. זו דרגה גבוהה עבורי. אך אמדתי בדעתי כדבר בטוח מבחינתי, שכאשר אעמוד במקרה כזה של מסירות נפש לכבודו יתברך, אתפלל מקירות ליבי לקדוש ברוך הוא שיקח את נפשי..."

הדברים מרעישים ממש! הלא כידוע הרב אברמסקי מסר את נפשו, פשוטו כמשמעו, על קיום הדת בכלא הסובייטי, ונתן גוו למכים ולחיי למורטים בעוון שמירת התורה והמצוות. למרות זאת, הוא ראה לנכון לבחון ולבדוק את עצמו כסדר - אם אכן אהבת השם קיימת אצלו בדרגה של 'בכל נפשך', עם כל המשמעות העמוקה של הדבר... כי כמו בכל המצוות, גם במצוה זו לא שייך לקבל השגה אמיתית ושייכות בלי עמל ועבודה עקבית!

מישהו חשב פעם כמה חסד יטמון בשינוי ובסדר בן הן מסודרות? השיניים הקדמיות חותכות, והן מצוינות לנגיסה מן האוכל; השיניים האחוריות לועסות וטוחנות, ומכינות את האוכל לבליעה. רק ננסה לדמיין כיצד היו נראים חיינו אם היו השיניים מסודרות בסדר הפוך... וכמה שומרים הציב הבורא ברחמי על גופינו, שלא ייכנס אליו מאכל מזיק. האף מריח ובודק שאין ריח רע, הלשון אף היא יכולה לזהות טעם מקולקל ומיד לפלוט את הדבר המזיק, ואף רפלקס הבליעה נועד לכך.

ומערכת העיכול, שהיא כולה ניסים המתרחשים יום יום, שעה שעה. ומי מדבר על הצורך לחלק את אבות המזון ולשולחם כל אחד לאבר הזקוק לו... לא הרי צרכן של שערות אדם כצורך העור, ולא הרי הלב כהרי העצמות.

ומערכת הוצאת הפסולת מן הגוף, המדהימה והבלתי תאומן; לא פלא שתיקנו על כך ברכה מיוחדת. וכבר התפרסמה אמרתו של מרן המשגיח ממיר הגאון הצדיק רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל - "אילו היה האדם מתבונן ומכיר במה שקרה עימו מאז הכניס המאכל לפיו עד שיצא מבית הכסא, היה ממהר לשלוח מברק לביתו ולהודיע שברוך השם הכל בסדר"...

אפשר להאריך עוד שעות רבות בכמות הפלאים הלא תאומן המכונסת כולה בגופו של כל אחד ואחד מאיתנו. העור, השומר על גופינו ממזיקים ויודע להחליף את עצמו ולהתחדש כל העת; מערכת המפרקים, המאפשרת לנו שימוש נוח בכל אבר ואבר - חשבתם פעם מה היה קורה לו לא היה אגודלינו במקומו הנוכחי? המוח המאכסן בדרך שאינה ידועה גם היום את כל מה שראו העינים, ואף דברים ששמע וריחות שהריח, ויכול לשלוף בן רגע את הזיכרון בזמן שהאדם נזקק לו...

הרי רק מהתבוננות פשוטה זו - לב האדם מסוגל להתמלא באהבת בוראו לבלי סוף!...

רק מה, עיקר הקושי בדבר זה היא העובדה שהתרגלנו לדרכי הטבע. אנחנו אוכלים, מתפקדים ועושים את כל הפעולות הטבעיות של הנשימה וההליכה מאות ואלפי פעמים כל יום, וההרגל מקהה את הרגש. ולא בכדי האריכו כל כך הטור, ה'בית יוסף' בשולחן ערוך (אורח חיים סימן ה') לבאר את העומק שטמון בכל מילה מברכות 'אשר יצר', והיכן מרומז בה כמה וכמה פרטים מפלאי אבריו הפנימים של האדם.

אבל זוהי מצוותינו! כל אחד יכול בהתבוננות פשוטה של דקות מעוטות לעורר בקרבו את ההתפעלות ממעשי הבורא יתברך.

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

ידו? זוהי רק הרוחניות שבו. ומי זו הרוחניות שבו? זהו החלק אלוק ממעל! אם כן, הרי הוא יכול להרגיש בפועל ממש את הבורא עולם בעצם מה שהוא חי, וזהו דבר עמוק למתבונן וחיזוק גדול לאמונה"... הרב החסיד רבי אביגדור מילר זצ"ל, שחי ופעל רבות להפצת התורה והאמונה בדור האחרון, האריך במקומות רבים על כל נפלאות הבריאה שהם חיזוק עצום לאמונה - ולאהבת הבורא. "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט, כו), היה חוזר ומשנן רבי אביגדור; אפשר בקלות ממש לחזות בבורא יתברך מהתבוננות פשוטה בחלק אחד בלבד מהבריאה המופלאה: הגוף שלנו. "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך" (לה, י).

כיצד, למשל, מתרחש תהליך הנשימה של האדם? הקדוש ברוך הוא יצר כאן תכנית אדירה שמפעילה עשרות פעולות בגוף: כל נשימה מכניסה חמצן לריאות, שמפרידות בין החמצן שנשלח למוח לבין החמצן שנשלח לשאר האיברים; לאחר החלוקה החמצן מגיע לכל איבר מאיברי האדם ולכל פינה בגופו, ואחר כך הגוף מוציא החוצה את דו תחמוצת הפחמן. מה שצריך - נכנס, מה שלא - יוצא. בלי טעויות, בלי כשלונות, הכל מתנהל מדויק ומדוקדק.

ניקח דוגמה נוספת - העין. מי יצר את שתי העיניים המופלאות והמשוכללות הללו? לא רק שרואים בהן תמונה תלת מימדית ולא שטוחה, אלא הן גם כוללות מנגנון מורכב ועדין מאין כמותו שמאפשר להן לקלוט את התמונה הזו מכל הזוויות. כשמתרחש משהו מעניין בשדה הראיה שלנו, באופן אוטומטי העיניים מכוונות את עצמן לכיוונו, ימין או שמאל.

כל תזוזה כזו מצריכה עשרות אלפי תשדורות בחלק המוחי שאחראי על הראיה! מישהו ראה פעם את עשרות אלפי הפועלים שמזיזים לנו את העיניים לפי הצורך? מישהו קלט כמה מורכב התהליך המדהים הזה שמאפשר לנו את הדבר הכי בסיסי ופשוט - הראיה? האם חשבתם כמה חכמה מונחת בכל שיערה קטנה שבגופינו? בכל שיערה כזו יש בית חרושת שלם. שכבות על שכבות, מיועדות כל אחת לצורך מסוים, ובגוף יש לנו רבבות כאלו.

ומה נאמר על כל החיידקים שנמצאים בגוף? היצורים הזעירים הללו נראים רק במיקרוסקופ, אבל יש לכל אחד מהם חיים ומערכות שמקיימות אותו. והחיידקים הטובים נמצאים בתוך המעינים ועוזרים לנו להתקיים - הרמוניה מופלאה של יצורים זעירים שנשלחו כדי לתת לאדם חיים. מי שלח אותם לשם? מי נתן להם את ההוראה לעשות את כל מה שנדרש?

תהליך האכילה, הפעולה יומיומית שאנו עושים בטבעיות מבלי לחשוב כלל, הלא מרעיש כל לב - אם רק נחשוב עליו רגע.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

"הרגשתי שיש שכר לפעולתי, אותן סיסמאות שאני הוגה במחשכים לבד ביני וביני עצמי, והשעות שאני שורף אחר כך מול הגרפיקאי שיעשה את זה בצורה שתבטא את המסר בצורה הכי חדה שאפשר, כל אלו אכן פועלים את פעולתם, ואנשים בחסדי שמים מושפעים מכך ומתחילים ללמוד דף היומי"

מגיד השיעור הוותיק הרה"ג ר' עמרם בינעט שליט"א מספר על 'מהפכת הפרסום' של הדף היומי, וההשפעה העצומה שלה על קהל הלומדים

אליעזר (לייזר) רוט

מדי יום זוכה הרה"ג ר' עמרם בינעט שליט"א להרביץ תורה לעשרות יהודים, בשלושה שיעורי 'דף היומי' מרובי משתתפים שהוא מוסר, האחד בבית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א ושניים נוספים בבית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר מויזשניץ שליט"א בית שמש, וכן בתלמוד התורה 'תורת הבית', בו הוא מלמד גמרא כבר שנים רבות.

אבל יהיו שיאמרו שאת עיקר זיכוי הרבים שלו עושה הרב בינעט באופן אחר לגמרי, על ידי המודעות שהוא מפרסם בקביעות, שמטרתן לעודד את הציבור בכללותו להצטרף ללימוד הדף היומי. לפני תחילתה של כל מסכת חדשה במסגרת 'הדף היומי' יוצא הרב בינעט בקמפיין מושקע, מרהיב, מקצועי ומפתיע בכל פעם מחדש.

"התחלתי בקטן", הוא מספר, "ובחסדי שמים הצלחתי להביא את הקמפיין לתפוצה ארצית ולאחר מכן לתפוצה כלל עולמית. אני יושב וחושב על סיסמאות מתאימה לפני כל מסכת, ולאחר מכן פונה לגרפיקאי גרפיקאי ברוך הכישרון הרב חיים סלוביק, שעוזר לי ומסייע לי להפוך את זה למודעה פרסומית.

"לאט לאט התחילו לפנות אלי גבאים של בתי כנסת מכל רחבי העולם, התחלתי לשלוח את המודעות במיילים וכל אחד היה מדפיס לעצמו ולאחרים, זה הפך להיות משהו רחב מאוד, עם הרבה מאוד פעילות, וב"ה יש הרבה מאוד יהודים שהתחילו בזכות זה ללמוד 'דף היומי' בקביעות.

"הקמפיין האחרון, על לימוד מסכת סוכה, התפרסם בבתי הכנסת ביום שישי שלפני תחילת לימוד המסכת. בליל שבת, צעדתי מבית המדרש לביתי, מרחק הליכה של לא יותר מדקה וחצי, ובדרך הזאת עצרו אותי לפחות עשרה אנשים שהגיבו על המודעות על מסכת סוכה, כל אחד בסגנון שונה, בצורה אחרת, כל אחד התלהב ממודעה אחרת, יש שהתלהבו מהכל באופן כללי ויש שהתלהבו ממהו ספציפי, גם ביקורת בונה לא חסר... אבל זה נתן לי כמו חבטה חזקה! זה הצליח! זה עושה רעש! מדברים על זה!

"הרגשתי שיש שכר לפעולתי, אותן סיסמאות שאני הוגה במחשכים לבד ביני וביני עצמי, והשעות שאני שורף אחר כך מול הגרפיקאי שיעשה את זה בצורה שתבטא את המסר בצורה הכי חדה שאפשר, כל אלו אכן פועלים את פעולתם, ואנשים בחסדי שמים מושפעים מכך ומתחילים ללמוד דף היומי".

הרב בינעט מספר קצת על המחשבה הרבה המושקעת בכל מודעה: "כשזה משהו פנימי בתוך הקהילה יש לך שפה של הקהילה, לכל קהילה יש את הקודים שלה, את הערכים המשותפים, את הדברים החשובים והנושאים שמדברים אליה.

"אבל כשזה פונה לקהל מקהילות שונות, זה כבר סיפור אחר. המסרים צריכים להיות אוניברסליים, לא רק לדוברי אידיש ואפילו לא רק לאנשים שמבינים עברית. את המודעות האלו תולים גם בלוחות מודעות של בתי כנסת בצרפת ובארגנטינה, בדרום אפריקה ובאוקראינה... זה צריך לפנות לכולם, לכל יהודי שומר תורה ומצוות".

איפה הכיפה שלי?

"צריך להיזהר מאוד גם שלא לפגוע באף אחד. אני זוכר שפעם

אין לנו ניגוד אינטרסים. כולנו רוצים להשיג את אותה המטרה, כולנו רוצים שעוד יהודי ילמד 'דף היומי', ולכן אנחנו גם עובדים בשיתוף פעולה, אני מפרסם את המודעות שלהם, הם מפרסמים את המודעות שלי, כי מצד אחד באמת יש תחרות מסוימת, כל אחד רוצה 'להפציץ' עם המודעה הכי יפה מכולם, אבל גם אם מישהו הפעם הצליח להוציא מתחת ידיו תמונה הרבה יותר משלי, אני רק אשמח מכך, כי היא תעזור לי להשיג את אותה מטרה שכולנו שואפים אליה..."

סיום אחרי 30 שנה

"ואכן, אנשים מדווחים ומשתפים בתוצאות של הקמפיינים. בקרוב מאוד אני מסיים בעז"ה מחזור שלם של הש"ס. התחלתי במסכת ביצה במחזור הקודם, ובקרוב נגיע בעז"ה למסכת ביצה במחזור הנוכחי. אני מכיר באופן אישי שלושה אנשים שעומדים לסיים בעז"ה את הש"ס לאחר שנמשכו ללימוד בעקבות המודעות האלו, אז, בפעמים הראשונות. אחד התחיל במסכת ביצה, אחד התחיל במסכת מועד קטן, ואחד במסכת 'במות. "כך למשל יהודי שסיפר לי לא מזמן שהוא התחיל ללמוד 'דף היומי' יחד עם כל עם ישראל בתחילתו של המחזור הנוכחי, אבל הוא לא מאלו שתמיד אומרים "באה שבת באה מנוחה". הוא כבר לא יהודי צעיר, כמה מספר פעמים שהוא התחיל ללמוד מסכת ברכות ונפל במסכת שבת.

אחת פרסמתי מודעה, לפני תחילת המחזור החדש של 'הדף היומי', ושם היו כל מיני סוגים של כיפות וכובעים, שכל אחד מהם בעצם מייצג פלח אחר במגזר שומרי התורה. זה נועד להעביר מסר שהתורה שייכת לכולם ושדף היומי שייך לכל יהודי באשר הוא בלי שום קשר לאיזו קהילה הוא משתייך. בעקבות אותה מודעה קיבלתי תגובות של כמה אנשים שנעלבו שהכובע או הכיפה המייצגת את הקהילה שלהם נעדרו מהמודעה... האמת? התנצלתי בפניהם! הם צודקים, טעות שלי! אני באמת משתדל שטעויות כאלו לא יקרו, כי אני באמת רוצה לפנות לכל הקהלים ושכולם ירגישו שהפנייה של הקמפיינים הללו מדברת אליהם, לכל אחד בפני עצמו ולכולנו יחד."

"התגובות מאוד חמות", הוא משתף, "ואני לא מדבר רק על מחמאות או על ביקורת, אלא בעיקר על ההשפעה שיש למודעות. השמחה הכי גדולה שלי היא כשאני שומע שעוד יהודי למד עוד כמה דפי גמרא בזכות המודעות האלו. זה נותן לי הרגשה שההשקעה שלי משתלמת.

"אני חייב להודות שזאת לא רק ההשקעה שלי, כמו שאמרתי, הרעיון הזה התחיל בכלל בארגון של חסידי צאנז, ואחרי שאני התחלתי להפיץ מודעות דומות ברבים גם הם עשו את זה, מאוחר יותר הצטרף ארגון של חסידי בעלזא ואחר כך עוד ארגונים. מדובר היום בכמה וכמה ארגונים שמפרסמים מודעות, יש מעין 'תחרות' חיובית ובריאה.

"ההבדל בין התחרות הזאת לבין תחרות בשוק העסקי הוא, שכאן

מקרה דומה שמעתי מיהודי אחר, על מסכת עירובין. הוא אומר לי שהוא למד 'דף היומי' כבר פעמיים את כל המחזור, מברכות ועד סוף הש"ס, אבל בשתי הפעמים הוא לא הצליח לסיים את מסכת עירובין. כשהתחילו פסחים הוא חזר ללמוד דף היומי, אבל בעירובין הוא לא הצליח.

"הפעם החלטתי לסיים עירובין ויהי מה", הוא סיפר לי, "אבל הסתבכתי עם החשבונות והחישובים והמבואות המפולשין, עד שהרגשתי שהלימוד בסכנה של ממש. חשבתי שאני לא אצליח לסחוב אפילו יום אחד נוסף, אבל משפט אחד לא הפסיק להדהד לי בראש לכל אורך התקופה: "עירובין זה לא מבוי סתום!..."

"זה משפט שהתפרסם במודעה שזכינו לפרסם לפני תחילת מסכת עירובין, ושנתן כח וחיזוק להרבה לומדים".

"מעשה מעניין מאוד היה לי גם עם מודעה שפרסמתי לפני תחילת מסכת פסחים, שם כתבתי ש"לא רק לבכורים מגיע לסיים מסכת בערב פסח".

"סיפר לי יהודי כבן 45, אדם לא כל כך צעיר, שמאז שהוא סיים את הלימודים בישיבה קטנה, הוא לא זכה לעשות אפילו לא סיום מסכת אחד!

"הוא אמר לי שכל השנה הוא לא הרגיש שום צער על כך, אבל בערב פסח, כל שנה מחדש, הוא ראה תור ארוך של בכורות שעומדים ליד הבימה של בית הכנסת לעשות סיום, בכל הגילאים, ובכל שנה מחדש הוא התמלא קנאה. הוא חשב לעצמו שאם הוא היה נולד בכור, בטח גם הוא היה זוכה לסיים מסכת כל שנה, לפחות פעם אחת בשנה.

"כשהמודעה הזאת התפרסמה", הוא סיפר לי לאחר שסיים את מסכת פסחים בגיל וברגנה, "הרגשתי שהיא צורבת לי בבשר החי, כאילו מישהו שפך עלי דלי מלא גחלים לוהטות. לא רק לבכורים מגיע! לא רק לבכורים! גם לי מגיע! גם אני יכול! התחלתי ללמוד דף ועוד דף עד שסיימתי מסכת לראשונה מזה כשלושים שנה!!!

"מאז הוא כבר הספיק להתקשר אלי ולספר לי שהוא סיים בסייעתא דשמיא גם את שקלים ואת יומא...".

"לדבריו, הוא היה בטוח שגם הפעם הוא לא יחזיק מעמד עד סוף מסכת שבת. אבל לפני שהתחילו מסכת שבת הוא ראה את המודעה שלי: "מתנה טובה - ושבת שמה", על מסכת שבת. זה נכנס לו לעצמות, והוא פשוט לא יכול היה לוותר. כל יום מחדש הוא היה ניגש ללמוד את הדף היומי כי יש כאן מתנה טובה, ההכרה הזאת הלכה והתעצמה, וכשהוא סיים את מסכת שבת כולה, הוא עשה סיום ענק לכל אוהביו וידידיו, ועם הכח הזה של הסיפוק האדיר שהיה לו כשסיים לראשונה מסכת שבת, הוא המשיך ועבר גם את עירובין והמסכתות הבאות בסייעתא דשמיא.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

היה זה בימי בין הזמנים, בו היינו בחופשה באזור הכינרת בזמן המבחן החודשי. נאמן למטרה, לא ראיתי מבחינתי אופציה לוותר על המבחן. הואיל ולא היה לי רכב זמין, הזמנתי מונית ב-150 ש"ח, על מנת להגיע בזמן למוקד המבחן בטבריה, וכך זכיתי להשתתף כרגיל במבחן החודשי

5 שאלות קצרות עם הרב נועם לב שמתתף במבחני 'דרשו' כ 10 שנים

מאת: הרה"ח אהרן כהן

"אשריכם ישראל" היו המילים שהדהדו בראשי במשך השיחה הנעימה עם הרב נועם לב מבני ברק, מחשובי משתתפי מסגרות מבחני 'דרשו'. הדברים שנשמעו ממנו בשיא הפשטות רק גרמו לי להרהר יותר במילים המעריכות והכה מעריצות: "אשריכם ישראל".

מתי הצטרפת לנבחני דרשו?

כבר קרוב לעשר שנים אני נבחן מדי חודש על לימוד 'הדף היומי' בגמרא במסגרת דרשו, כך שנבחנתי ברוך השם כבר על כל הש"ס, כשלפני כחמש שנים הצטרפתי גם למבחנים החודשיים במשנה ברורה בסדר ה'דף היומי' בהלכה.

מה גרם לך להצטרף להבחן על ה'דף היומי'?

תמיד אהבתי את רעיון מסגרת המבחנים המסייע לעמוד בקצב התכנית הלימודית לצד הסיפוק והאושר של ידיעת הלימוד, ולכן הצטרפתי, כדי להשקיע ולהבחן בכל חודש על ה'דף היומי'.

כמה פעמים אתה לומד כל חודש

את החומר לפני המבחן?

השאיפה שלי היא לחזור ארבע פעמים על כל החומר, מבטא הוא את רצונו הפנימי כשהוא ממשיך: "בה, בכל יום אני חוזר על הלימוד של אתמול, כשבהמשך, לאחר כל עשרה דפים, אני חוזר על עשרת הדפים, כך שאני משנן את הלימוד שלוש פעמים. כמו כן, אני משתדל גם לסיים חזרה רביעית על כל שלושים הדפים לפני המבחן החודשי, ככל שהזמן מאפשר לי.

מה קרה לפני חמש שנים שהוספת גם

את מבחני ה'דף היומי בהלכה'?

ברא מזכה אבא... הרבה זמן התלבטתי אם להצטרף גם למסגרת המבחנים על משנה ברורה, שכוללת גם את שאלות על ספרי המוסר של ספרי ה'חפץ חיים', אשר לא נכללו באותו זמן במסגרת סדרי הלימוד שלי. אך בסוף, זכיתי;

היה זה לפני חמש שנים, אז שיתף אותי בני הבכור שיחיה (אז ילד בן 10) ברצונו להיבחן במבחני דרשו בסדר ה'משנה ברורה'. ואז החלטתי להצטרף אליו. מאז, בדרך לעבודה באוטובוס מבני ברק

לתל אביב ובחזרה אני מצויד ב'משנה ברורה' ולומד. בנוסף לרווח הגדול של ניצול זמני הנסיעות ללימוד התורה וההלכה, הרי אני זוכה בכל חודש לעבור ברוגע על הלימוד לפחות פעמיים, ונהנה בכל פעם מחדש מהסיפוק של ידיעת ההלכה הנוגעת למעשה לכל אחד מאיתנו בחיי היום יום. ב"ה, לפני כמה חודשים הצטרף גם בני השני נ"י למסגרת המבחנים.

מה תוכל לציין כטיפ כנבחן ותיק?

מבחינתי, אחד הדברים המביאים להצלחה הוא ההתמדה העקבית בלא ויתורים. מסגרת המבחנים מועילה כשהנבחן יודע שבסוף החודש יצטרך להיבחן על הלימוד, ולשם כך יש צורך בהרגשה של מסגרת מחייבת. אך אם לא שומרים על רצף מבחנים, ומוותרים לפעמים על מבחן, הרי שהמסגרת נפגמת, מסביר הוא בפסקנות. היה פעם בימי בין הזמנים, משחזר הוא בזיכרונו, כשהייתי בחופשה באזור הכינרת בזמן המבחן החודשי. נאמן למטרה, לא ראיתי מבחינתי אופציה לוותר על המבחן. הואיל ולא היה לי רכב זמין, הזמנתי מונית ב-150 ש"ח, על מנת להגיע בזמן למוקד המבחן בטבריה, וכך זכיתי להשתתף כרגיל במבחן החודשי.

טעמו וראו כי טוב. האמת, מתבטא הוא נרגשות, אני אישית כבר כל כך מחובר לעניין, שאיני מסוגל להתנתק מזה. זה פשוט נותן סיפוק אמיתי וחיבור לתורתנו הקדושה, בנוסף, מסגרת המבחנים מדרבנת היטב להשקיע עוד ועוד בלימוד בהבנה, ולהוסיף בשינון וחזרות הלימוד. טעמו גם אתם!

דברי תורתם וסיפורים על גדולי עולם שיום פטירתם חל השבוע

"רב'ה... תן לי מיד את כל הכספים שברשותך..." - פקד עליו השודד, רבי חיים לא איבד את עשתונותיו, ובקור רוח הכניס את היד לכיס, הוציא ממנו מטבע עבה, כופף אותו לעיני השודד, חצה אותו לשניים, והגיש לו את שני החצאים...

הרב ישראל ליוש

ביום כ"א באב חל היא"צ של הגאון רבי חיים הלוי סולובייצ'יק זצ"ל רבה של 'ברסק'.

רבי חיים נולד בט"ו באדר ב' שנת תרי"ג ב'וולוז'ין', לאביו הגאון רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל בעל ה'בית הלוי'.

נשא לאשה את מרת 'ליפשא' בתו של הגאון רבי רפאל שפירא זצ"ל חתנו של מרן הנצי"ב ראש ישיבת וולז'ין.

בשנת תר"מ נתמנה רבי חיים לראש ישיבת 'וולז'ין', אחר הראש ישיבה הראשון הנצי"ב זי"ע, והוא אברך כבן עשרים ושבע שנה בלבד, וכבר היה גאון עולם, וישב על כסאו כ-12, עד שנת תרנ"ב, אז סגרה המלכות את דלתות הישיבה, ונתיישב על כסא רבנות העיר 'ברסק'.

רבי חיים נפטר בכ"א באב תרע"ח ונטמן לצד סב רעייתו הנצי"ב זי"ע בבית הקברות היהודי בוורשה.

דברי תורתו התפרסמו בספרי 'חידושי רבנו חיים הלוי על הרמב"ם', 'חידושי הגר"ח' (סטנסיל) 'שיעורי רבינו חיים הלוי' ועוד.

ישראל, אלא הפסקת מציאות העבודה. אך יחד עם זאת הוציאים הקב"ה לחרות, והפך אותם מתואר 'עבדים' ל'בני חורין', והפכם בזה בעצמותם ל'בני חורין', כפי שדרשו חז"ל: 'ולא עבדים לעבדים', וע"ז שייך לשון 'פדיון', כשם שההקדש הופך ע"י הפדיון ממהות 'הקדש' ל'חולין', כן ישראל הפכו במהותם מ'עבדים' ל'בני חורין'. עפ"י נבין את לשון התפילה: 'ממצריים גאלתנו', היינו גאולה מהעבדות בפועל, 'ומבית עבדים פדיתנו', היינו הפדיון מתואר 'עבדים' ל'בני חורין'.

'אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה', ומי לנו בן חורין כרבי חיים בריסקר שכל עסקו ומגמתו היו בתורה. גאונותו האדירה והתמדתו העצומה, היו לשם ולתהילה בעולם התורה.

בתקופת כהונתו כראש ישיבה ב'וולוז'ין', יצאו עוררין על שיטת הלימוד בישיבה, ונמנו וגמרו שהענין ידון אצל גדול הדור, הגאון רבי ראובן דנבורג'ר זצ"ל רבה של 'דוינסק'. הנהלת הישיבה החליטה שראש הישיבה הגאון רבי חיים יסע ל'דוינסק' לברר את הטענות ולהשיב עליהן.

שליחות זו לא היתה נעימה עבור רבי חיים, היה עליו, כביכול, להיבחן אצל רבי ראובן בלימוד, כי הרי הטענות היו על דרך הלימוד, ובכל זאת אמר רבי חיים: 'כיון שאני מקבל משכורת מהישיבה, אם לא אסע אחשב לגזלן...!'

"וְאֵת־פֶּלֶל אֶל ה' וְאָמַר ה' אֱלֹקִים אֶל תִּשְׁחַת עִמָּךְ וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגִדְלֶךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה" (דברים ט', כ"ו)

חלוקה 'גאולה' מ'פדיון', היה אומר הגאון רבי חיים סולובייצ'יק מברסק זצ"ל, 'גאולה' היא העברת בעלות גרידא, ולא חל שום חלות בחפץ עצמו, כפי שמצאנו לשון זה גבי שדה אחוזה החוזרת ביוכל. ואילו לשון 'פדיון' המובא גבי פדיון מעשר שני והקדש, הוא חלות שחל בחפץ עצמו, שהרי הוא משתנה מהקדש לחולין.

'עבדות', שני חלקים בה. הראשון, התואר 'עבד', והוא מגדיר את עצם היותו עבד, אף כשאינו עובד בפועל אצל אדונו, זהו שם תוארו 'עבד'. השני, היא העבדות בפועל, שעובד אצל האדון.

עם ישראל בשעבוד מצרים, היו עבדים בשני החלקים, הם היו עבדים בתוארם, ואף בפועל עבדו אצל מצרים. וכשהקב"ה ברחמיו הוציאים ממצרים, הוא הוציאים משני החלקים, פסקה העבודה בפועל אצל מצרים, וע"ז שייך לשון 'גאולה', כי אין זה חלות בתוארם של עם

כל הדרך היה שקוע בהרהוריו. כך היה כשנסעו בעגלה עד לתחנת הרכבת, וכך היה גם כאשר עלו על הרכבת, שתיקה מוחלטת, אחוז בהרהוריו... לפתע, באמצע הנסיעה, אמר ה'חפץ חיים' לרב מחרקוב: "אוי, רבי חיים גאון!"

מושג כיצד מתעסקים עם מפוקפקים שכמותו, הבין מיד עם איזה גיבור יש לו עסק, וברח מן הבית באימה ופחד...

את הסיפור הבא על גאונותם וידעותיהם בתורה של מרנן הגאון רבי חיים בריסקר וה'חפץ חיים' זי"ע, סיפר הרב מחרקוב זצ"ל לרב מברסק זצ"ל וזלגו עיניו דמעות, כפי שמספר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל:

הרב מחרקוב היה עד לפגישה בין החפץ חיים ורבי חיים מברסק. ה'חפץ חיים' ישב בחדר ורבי חיים עמד בפנינת החדר והתפלל תפילת שמונה עשרה. כשכבר עמד בתפילת 'אלוקי נצור', נכנס בבהלה אדם לחדר ופנה לרבי חיים: "רב'ה! יש לי שאלה... למה רוב האיבעיות בש"ס לא נפשטו...?"

רבי חיים לא השיב לו מיד, ורק לאחר שפסע שלוש פסיעות לאחור, הוא פנה אל השואל המבוהל ואמר לו: "זה לא נכון, רוב האיבעיות שבש"ס כן נפשטו...!"

ה'חפץ חיים' ישב בחדר ושמע את שאלת השואל ואת תשובת רבי חיים. לאחר מכן שוחח עם רבי חיים, ונפרדו לשלום.

החפץ חיים נסע בחזרה לעיר מושבו 'ראדין' והרב מחרקוב התלווה אליו, והיה לפלא! למרות שה'חפץ חיים' בדרך כלל היה מרבה לשוחח עם בני לווייתו בדברי תורה, השקפה ומוסר, בנסיעה זו לא דיבר מאומה, כל הדרך היה שקוע בהרהוריו. כך היה כשנסעו בעגלה עד לתחנת הרכבת, וכך היה גם כאשר עלו על הרכבת, שתיקה מוחלטת, אחוז בהרהוריו...

לפתע, באמצע הנסיעה, אמר ה'חפץ חיים' לרב מחרקוב: "אוי, רבי חיים גאון!"

או אז, הבין הרב מחרקוב את פשר שתיקתו של ה'חפץ חיים', כל הדרך הוא עבר על האיבעיות שבש"ס והעלה שאכן רבי חיים צודק, רוב האיבעיות נפשטו....

טרם הנסיעה, רצה רבי חיים להכיר את שיטת הלימוד של רבי ראובן, אלא שמעולם לא נפגש עם ה'דברי תורה' שלו, הוא אף פעם לא שמע ממנו שיעור, לא קרא מאמר שכתב, ואף ספרו 'ראש לראובני' לא יצא בחייו.

לפתע, נזכר רבי חיים שאחד מתלמידי הישיבה הינו תושב 'דוינסק'. הוא הלך לחדרו ושאל אותו אם שמע פעם איזה 'דבר תורה' או 'קושיא' מרב העיר, רבי ראובן? משנענה בשלילה, ביקש רבי חיים מהבחור שיכתוב לרבי ראובן מכתב ובו קושיא בלימוד בענין שאמר לו, והוסיף: 'מיד כאשר תקבל תשובה מרבי ראובן, תודיעני...!'

כעבור שבועיים הגיע המכתב המיוחל עם תשובתו של רבי ראובן. הבחור עשה כמצוות רבו והראה לו את המכתב. לאחר שעיינו בו רבי חיים ולמד את התירוץ, השיבו לבחור, והנה הוא כבר מכיר את שיטת לימודו של רבי ראובן, וכעת הוא מוכן לנסוע ל'דוינסק'.

כשהגיע רבי חיים ל'דוינסק', פנה מיד לבית הרב, ובדיוק באותה שעה התקיים שם 'דין תורה' בין שני בעלי דינים. רבי ראובן קבלו בכבוד הראוי והושיבו לשמוע את טענות הצדדים. לאחר שגמרו טענותיהם אמר להם רבי ראובן שכאשר יהיה לו 'פסק דין' יקרא להם. הבעלי דינים יצאו. רבי ראובן שוחח מעט עם רבי חיים וביקש ממנו שישוב אליו אחר הצהריים.

אחר הצהריים, כשנכנס רבי חיים לרבי ראובן, מצא אותו רכון על גמרא, רמב"ם, טור ושולחן ערוך, ומעיין בנושא ה'דין תורה' שהיה בבוקר. "נו... רבי חיים... שמעתם הבוקר את הצדדים... עתה אני מעיין בנידון..." - אמר לו רבי ראובן.

רבי חיים השיב לו: 'מסתמא אתם רוצים להביא ראייה מהגמרא הזו, אלא שקשה לכם מהרמב"ם ההוא, ואתם רוצים ליישב כך וכך...', רבי חיים פרס לפניו מהלך שלם בסוגיא, בדיוק כפי מהלך מחשבתו של רבי ראובן, ואת כל זה הוא למד מהתירוץ ששלח על הקושיא שהבחור שלח לו...

רבי ראובן השתומם כיצד גאון כה צעיר, כבן שלושים, מחשבן בגאונות אדירה את כל הסוגיא ומכוון בדיוק לפי דרך לימודו, הוא קם בהתרגשות ממקומו ואמר: "אומרים שב'וולז'ין' יש את כל דרכי הלימוד... זה נכון...!"

גבורה, חכמה וצדקות היו בו בג"ר חיים זצ"ל, ועל כך יעיד הסיפור הבא:

רבי חיים היה גבאי צדקה גדול, וכספי צדקה רבים היו מופקדים אצלו. גם אינשי דלא מעלי ידעו על כך, ומידע זה גרם לאחד מהם לבוא ולשדוד כסף מרבי חיים בצהרי היום...

"רב'ה... תן לי מיד את כל הכספים שברשותך..." - פקד עליו שודד, כשהוא מנופף בידו בכלי משחית.

רבי חיים לא איבד את עשתונותו, ובקור רוח הכניס את היד לכיס, הוציא ממנו מטבע עבה, כופף אותו לעיני השודד, חצה אותו לשנים, והגיש לו את שני החצאים: "הנה לך... בבקשה..."

השודד ההמום שחשב שיהיה לו קל לשדוד רב זקן, שאין לו כל

שהקב"ה עושה איתו 'תנאים' כדת וכדין...."

"זָכַר תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָרְעָה וּלְכָל מִצְרַיִם" (דברים ז', י"ח)

הנה הרמב"ם לא מנה את מצות 'זכירת יציאת מצרים' במנין המצוות, ואמר הרב מבריסק זצ"ל בשם הגר"ח זצ"ל [הובא בהגדה של פסח 'שי לתורה'] שכיון שהרמב"ם פסק בהלכות קריאת שמע, שמצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובלילה, שנאמר 'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך', הרי שפסק כבן זומא ולא כחכמים שיש ריבוי לימות המשיח, אם כן, הרמב"ם לשיטתו אינו פוסק מצוות שאינן נוהגות לימות המשיח, לכן לא פסק את מצות זכירת יציאת מצרים.

אלא שעפי"ז יש לבאר אמאי פסק הרמב"ם בריש הלכות חמץ ומצה שיש מצוה לספור ביציאת מצרים באותו הלילה, מבואר שסבר הרמב"ם שמצוות ספור יציאת מצרים בליל פסח, נוהגת אף לימות המשיח. ומעתה יש לעיין מה החילוק בין המצוות, במה שונה מצוות ספור ממצוות זכירה שהיא נוהגת אף לימות המשיח? ונראה לבאר עפ"י דברי הגר"ח המפורסמים, שיש ג' חילוקים בין מצוות 'זכירה' למצוות 'ספור', א. ש'זכירה' היא לעצמו, ו'ספור' הוא לאחרים, ב. במצוות 'ספור' צריך להתחיל בגנות לסיים בשבח, וב'זכירה' די בהזכרת הסיום, ג. במצוות 'ספור' חייב להזכיר גם את טעמי המצוות, 'פסח' על שום שפסח על בתי ישראל, 'מרור' על שמיררו את חיינו בעבודה קשה ו'מצה' על שום שלא הספיק בצקם להחמיץ עד שנגלה עליהן מלך מלכי המלכים וגאלם. אם כן יש לומר, עפ"י דברי הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייציק זצ"ל, שבמצוות 'זכירה', המצווה היא רק לזכור הניסים, וכיון שלעתיד לבוא בימות המשיח, יהיו ניסים גדולים יותר, תתבטל מצוות זכירת ניסי יציאת מצרים, אבל מצוות 'ספור' אינה רק לזכור את עצם הנס, אלא לספור את השתלשלות הענינים, מהיותנו עבדי פרעה עד שהפכנו לעבדי ה', וזאת עלינו לזכור ולידע אף לעתיד לבוא בימות המשיח, כי זוהי עיקר יהדותנו ומהות היותנו עם הנבחר לה' ולתורתו.

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

ערב עמוס במיוחד עבר על הגאון רבי חיים בריסקר זצ"ל. צרכי ציבור רבים נערכו על שולחנו. בני העיר נכנסו ויצאו מביתו, אחד בא להתיעץ בענין אישי והשני טרוד בשאלה הלכתית מכרעת, ולכולם היה לרבי חיים אוזן קשבת ולב רחום לרפא את שברונם ולמלא אחר מבוקשם.

אלא שהטרדות דחו את תפילת ערבית, שהיתה בדרך כלל מתקיימת בביתו תוך כדי ההתעסקות בצרכי ציבור, והערב, מעומס הטרדות, נדחתה התפילה עד שכאשר פנה רבי חיים להתפלל, לא נמצא בביתו מנין יהודים להתפלל איתם.

"צא אל הרחוב וקבץ מנין אנשים" - ביקש רבי חיים מאחד מהאנשים שנשארו בביתו. הלה עשה כמצוותו, אלא שמפני השעה המאוחרת, לא מצא אף יהודי שבשעה כה מאוחרת עדיין לא התפלל...

"לא היה לך לחפש כאן, בלב העיר" - אמר רבי חיים ליהודי - "כאן בוודאי כולם כבר התפללו, לך אל הרחובות המרוחקים, היכן שיושבים ה'ריקים' של בריסק, שם תמצא בשפע יהודים שעדיין לא התפללו..."

אלא שגם משם חזר היהודי בידיים ריקות: "יהודים שלא התפללו אכן מצאתי בשפע, אך יהודים שיסכימו לבוא לבית הרב לא מצאתי אף אחד..."

"חזור אליהם" - צווה עליו הרב - "ואמר להם כי בשעה טובה מתכוננים בבית הרב לערוך 'תנאים'..."

העצה הועילה, וכעבור כמה דקות, חזר היהודי עם מנין גדול של יהודים... הריקני שבהם נגש אל הרב והתלונן: "כך עורכים תנאים...!? אפילו כזית מזונות אין כאן... ואף לא רביעית משקה...!?"

"קודם נתפלל מעריב..." - הרגיעו הרב לאחר תפילת מעריב, עמדו כולם והמתינו לתנאים, "נו... עכשיו, מה עם ה'תנאים'?" - העז לשאול שוב אותו אדם.

באחת הרצינו פניו הקדושות של רבי חיים, ואמר: "וכי לא שמעתם את ה'תנאים' שערכנו עכשיו? וכי לא שמתם לב למה שפיכם דיבר? 'והיה אם שמוע תשמעו... ונתתי מטר ארצכם בעתו... ואכלת ושבעת... ולעומת זאת: 'השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם... וחרה אף ה' בכם...' וכי אלו לא תנאים כדת וכדין...!?"

אף את זאת סיפר רבי משה מרדכי, והוסיף, שכאשר נכדו של רבי חיים הגאון רבי מאיר זצ"ל סיפר זאת, הסביר: "שמא תאמרו שרבי חיים עשה 'קונצים'...?! 'חלילה... אצל סבא באמת נערכו תנאים אלו, שלוש פעמים ביום... כך הוא הרגיש בכל עת שקרא 'קריאת שמע',

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ואז המשיך הרב ואמר לו: לך יש שתי עיניים בריאות אז בחשבון פשוט יש לך \$300,000 נקי! ובא נמשיך שתי אוזניים בריאות שיניים מוח כבד לב כליות ידיים רגליים... עתיר נכסים... הכל מתפקד כהלכה בבריאות... תתבונן איזה עשיר גדול אתה! כריש נדל"ן!!!

"בורא נפשות רבות בחסרון" - מדוע מודים על חסרונות בני האדם?!

הרב בנימין בירנצוויג

"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֲתָה עֵבֶר הַיּוֹם אֶת הַיְרֵדוֹן לְבֹא לְרֵשֶׁת גּוֹיִם גְּדֹלִים
וְעֲצָמִים מְמֻקָּ" (דברים ט', א')

מדרש פליאה יש על פסוק זה! שבביאורו מאיר לנו אור גדול בעבודת ה' שלנו! וכך מובא במדרש רבה (ג, י): שמע ישראל וגו', הלכה אדם מישראל ששונה מים לצמא. אומר 'ברוך' שהכל נהיה בדברו', רבי טרפון אומר בורא נפשות רבות וחסרונם'.

לבאר פשרו וקשרו של מדרש זה לפסוק שבפרשתנו, מקשה החתם סופר בתחילה קושיא על הפסוק: שהרי ארץ ישראל היתה מובטחת ומיועדת לעם ישראל כבר מבריאת העולם, ואמנם הורשו אומות העולם לישב בה עד בא בני ישראל, כדי לשומרה עד ביאתם אליה. ומעתה יקשה עד מאד, מדוע הניח הקב"ה בארץ ישראל עמים חזקים גדולים ועצומים לישב בה ולשומרה לישראל, וכי לא היה עדיף שישבו בה עמים חלשים כדי שבשעה שישראל יבואו לירש אותה יכבשוה בקלות??

והתירוץ לקושיא זו נמצא בנוסח ברכת 'בורא נפשות' שהביאה המדרש. שהרי יש לתמוה כקושיא זו שהקשנו על הפסוק גם על נוסח הברכה של 'בורא נפשות', שאכן הקב"ה עושה טובה עצומה לבריותיו בהרוייתם מצמא, אולם השאלה הנזעקת היא, מדוע ברא הקב"ה את הבריות עם חסרון גדול כזה שיצמאו למים?! הרי היה עדיף לברוא את אדם בלא חסרון זה ולא היה נצרך לטובה הגדולה של הרויית המים?!

ומבאר החתם סופר, שבהתבוננות בדבר נראה, שבריאת החסרון היא ההטבה הגדולה ביותר לאדם, הקב"ה נטע באדם את תכונת הצמאון כדי שעל ידי כך יכיר כמה הוא זקוק לבוראו, ומכך יודה לו ויתקרב אליו ויגיע ליעודו שהיא קרבת ה'!!!

מכך שעיקר טובתו של הקב"ה עם האדם היא החסרון שנטע בו, שרק על ידי זה יכול לבא להכרה בגדלותו של בורא העולם ויחשק בקרבתו. ומעתה מובן מדוע הכניסו בנוסח הברכה 'בורא נפשות רבות בחסרון' שמתחילה מודים להקב"ה על החסרונות שנטע בנו, שרק על דיי זה אנחנו מגיעים להכרה והודאה בגדלותו וטובו אתנו. מסיים החתם סופר נפלא! זה ההקשר לפסוק אשר בפרשתנו, גם בכיבוש הארץ, יישב הקב"ה בכוונה את הארץ המובטחת בעמים

גדולים ועוצמים, כדי שייבנו וישכילו בני ישראל שהארץ ניתנה להם מהקב"ה ולא בכוחם ועוצם ידם!! ואז יכירו חסדו יתברך איתם!

התעוררתי מאד לענין הזה לפני זמן מה - ישבתי יום אחד בקופת חולים לצילום של רנטגן פשוט, והמתנתי בחדר ההמתנה, ואז פתאום נכנס אחד מידידי שלא פגשתי זמן רב, והוא מוביל כסא גלגלים שיושב בתוכו ילד חמודים. אחר ברכתי לשלום, כמובן שהוא ראה את פליאתי ואמר לי 'אוי אני כבר חצי שנה מסתובב כל היום בבתי חולים', ואז המשיך לספר לי, שזה בנו הקטן ילד בכיתה ב' שממש נראה מתוק וחינני ככל הילדים, ולפני חצי שנה גילו לו איזו מחלה נדירה ה' ירחם.

ילד מתוק וחמוד, בשיא פריחתו וימי ילדותו כל הזמן רק לקפוץ ולרוץ ולרוץ, והנה הכל נעצר, כל חבריו ממשיכים לקפוץ ולשחק.... והוא בכסא גלגלים.

חזרתי לביתי ואמרתי לבני ביתי: כמה צריכים להודות לה' שאנחנו בריאים ושלמים הולכים נושמים והכל בסדר, כמה אסור להתלונן שלפעמים קשה כאן ופה, כמה אנחנו לא יודעים עד כמה צריכים להודות לה', רק כשרואים רח"ל שיש צדדים כואבים אז מבינים כמה כשהכל בסדר זה ממש לא מובן מאיליו ופשוט, אוי ההודאה פורצת מכל לב!!!!

היה פעם מעשה באחד שהגיע לרב, והתלונן לו על מצבו הגשמי, וכמה קשה לו ואין לו פרוטה לפרוטה, אמר לו הרב: לפניך היה כאן

מרן הגר"ז סורוצקין זצ"ל שהיה רבה של לונדון, דרש פעם בפני בעלי בתים בבית הכנסת בלונדון, ואמר לבעלי בתים אני אגיד לכם מה אתם חושבים כשאתם באים לבית הכנסת ומה דוד המלך ע"ה חשב כשהוא בא לבית הכנסת!?

המחלקות, כמה כל אחד מהם היה נותן שיוכל לקום מהמיטה, לקום להתלבש וללכת לבית הכנסת אפילו כדי להתפלל רק מנחה אחת! כמה בן אדם היה מוכן לשלם עבור זה "ואני ברוב חסדך" זה ההרגש שצריך להיות לבן אדם.

מחובתנו להתבונן בחסד ה' אתנו בכל עת וזמן כל רגע ושעה!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

יהודי שחלה באחת מעיניו, ואמרו לו שבלי טיפול דחוף בחו"ל הוא עלול לאבד את הראיה בעיניו, כמובן שהוא התארגן לנסיעה, וכיון שהעלות היתה גדולה עד מאוד \$150,000 הוא בא לתנות בפני על מצבו וכו', כמובן שהרגעתי אותו שיסע ויבטח בה' יתברך שיביא לו את המזמן הדרוש לכך וכו'. ואז המשיך הרב ואמר לו: לך יש שתי עיניים בריאות אז בחשבון פשוט יש לך \$300,000 נקי! ובא נמשיך שתי אוזניים בריאות שיניים מוח כבד לב כליות ידיים רגליים... עתיד נכסים... הכל מתפקד כהלכה בבריאות..... תתבונן איזה עשיר גדול אתה!!! כריש גדל"ן!

זה מצבנו! מגיעים להכרה בחסדי ה' רק מתוך חסרון שרואים. חייבים להתבונן ולראות את הטוב מבלי שנזדקק ח"ו לחסרונות! מרן הגר"ז סורוצקין זצ"ל שהיה רבה של לונדון, דרש פעם בפני בעלי בתים בבית הכנסת בלונדון, ואמר לבעלי בתים אני אגיד לכם מה אתם חושבים כשאתם באים לבית הכנסת ומה דוד המלך ע"ה חשב כשהוא בא לבית הכנסת!?

כשאתם באים לבית הכנסת אתם חושבים שכעת בבואכם לבית הכנסת אתם עושים את הטובה הכי גדולה לרבוננו של עולם, באים להתפלל בשבילו כמו שהוא רוצה וציוה עלינו. ואילו דוד המלך אומר "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך" מה שאני זוכה לבוא לבית ה' לבית הכנסת זה ברוב חסד ה'. המשיך הרב אברמסקי ואמר, הנה אני בא עכשיו מבית החולים הלכתי לבקר איזה קרוב שלי שמאושפז שם, ושמעו כמה חולים שהרב של העיר הגיע אז ביקשו וביקרתני כמה חולים שם, ואני רוצה לומר לכם: מאות אנשים שוכבים שם בכל

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

הואיל וגם שערי בית הכנסת נסגרו, ערכו שכניו של הכנר אירוע בחצר הבניין, והזמינו את השכנים להשתתף. ישב הכנר וסעד את לבו, ולאחר מכן - לפי מנהגו החדש, שלף את הברכון מכיסו והחל מברך מילה במילה מתוך הכתב, מרוכז לחלוטין, כשסיים לברך, ניגש אליו השכן שהביט מהצד ואמר לו...

כיצד כנר ניו יורקי הושיע סוחר סיני ותיק?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ..." (דברים ח', י')

ה'מדרש תלפיות' בענף 'ברכת המזון' מגלה, כי בברכת המזון נמצאות כל האותיות, מלבד האות פ"א סופית, ה. האות הזו לא מופיעה בברכת המזון כלל. הידעתם למה? יש כאן סוד מדהים: כי האות הזו, ה, חותמת את המילים 'אף' ו'קצף'. וכל הזהיר בברכת המזון, מוגן מכל 'אף' - כעס שמימי, ומכל 'קצף' - סערה עולמית. ברכת המזון היא שכפ"ץ מגן, ששומר מפני סערות עולם וגזירות קשות, היא מגינה על האדם מכל נגע ומחלה, ומכל גזירה וצוקה! רגע, זה עוד לא הכל: ה'משנה ברורה' מצטט את דברי 'ספר החינוך', הכותב במילים ברורות וחדות: 'כך מקובלני מרבתי, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויים לו כל ימיו בכבוד!' - לא יאומן כי יסופר: המינוס מתגבר, אנשים מפוטרים, עסקים נסגרים. וכי מוגן מכל זה? למי יש הבטחה ברורה שפרנסתו תהיה מצויה לו בכבוד? שלעולם לא יחסר לו ולמשפחתו מזון? מי שזהיר לברך ברכת המזון כראוי!

בסעודה משפחתית נצרף את כל בני המשפחה למקהלה אחת גדולה, נתרכז כולנו לברך ברכת המזון מתוך הכתב, בכוונה, בהתלהבות. כך נפתח לעצמנו את שערי השפע, ובורא עולם יוסיף ויעניק לנו בטובו חיים ובריאות, שפע ופרנסה!

מפעל מסוגר, ודמעה של כנר...

את הסיפור הבא מספר יהודי בעדות אישית, על מה שחוה אשתקד עם התפרצותו של נגיף הקורונה. אילולא נכתבו הדברים באופן מפורש בגיליון 'על המזון' מפיו של הרב י. גרין הי"ו, תושב בורו פארק, היה קשה להאמין, אך כך בדיוק הוא מספר: פרנסתו של הרב גרין, גיבור סיפורנו, היא מסחר במוצרים המיוצרים בסין, ומיובאים ממנה לארצות הברית בעיקר, וגם לשאר מדינות העולם. אמנם הוא אינו בעל החברה, אולם הוא מחזיק במשרה בכירה בה, ופרנסתו היתה מצויה לו בשפע. העבודה די קלה - הוא יושב על הכסא במשרדו הממוזג, מנווט את עסקאות הייצור, הרכש, הייצוא והייבוא בלי לטרוח יותר מדי, והמשכורת נכנסה מדי חודש בחודשו.

הכל נראה היה מצויין, עד שקפץ עליו רוגזו של הנגיף. המפעל סגר את שעריו ופיטר את העובדים, ושערי סין ננעלו על מסגר ובריה. הרב גרין - שפרנסתו קשורה בקשר הדוק לכלכלת סין, היה מראשוני הנפגעים. עם התפרצות הנגיף היקף העבודה הלך והצטמצם, ועד

פרשת השבוע שלנו מעניקה לנו את המתנה הזו, את הביטוח המקיף. 'ואכלת ושבעת וברכת' - מזרה לנו אבא שבשמים, מבקש מבניו לברכו על המזון שהם אוכלים, להודות לו ולבקש ממנו על המשך קיום הפרנסה שלהם. ברכת המזון היא הדרך המופלאה שקבע הזן ומפרנס לכל, למנף את ארוחת הבוקר או הערב לרגע של חיבור וקשר עם הבורא, כדי להבטיח את הביטוח המקיף הזה - על הבריאות, על החיים, ובעיקר - על הפרנסה.

הבה נאמץ עכשיו את ברכת המזון אל ליבנו, עם כל העוצמה. לברך ברכת המזון כראוי, להיות 'זהיר' בברכת המזון הראוי לשפע האלוקי העצום הזה, זה לברך ברכת המזון מתוך ברכון, בלי להעיף מבט אל הסלולרי, בלי לאסוף פירורים או לרכו סכו"ם תוך כדי, בלי להורות באצבע לילד מה עליו לעשות. ברכת המזון כראוי, ברמה כזו שתעניק לנו את הביטוח המקיף הזה שאנו מייחלים לו - היא ברכת המזון בכוונה, בריכוז, בהתלהבות!

זה הזמן לרכוש את הביטוח המקיף שאין דומה לו. הבה נקבל החלטה לברך ברכת המזון ברצינות, מתוך תחושת קשר לבורא עולם. אם אנו

מהרה הרב גרין מצא עצמו בבית, מפוטר ונטול הכנסה!

אם מלכתחילה חשב כי מדובר בזמן קצר, עד מהרה גילה את מוראו של הנגיף והשפעתו העצומה. לקראת חג הפסח שעבר, מצא עצמו מול חשבון בנק ריק לחלוטין. לראשונה בחייו הגיע למינוס, ולבו נפל בקרבו. הוא זוכר כי שניים מילדיו עתידים להינשא בקרוב, אולם אין לו כל הכנסה - לא לפרנסת החודש, לא לצורכי חג הפסח, ולא לצורך החתונות המתקרבות...

לולי תורתו שעשועיו, היה אובד בעוניו. זכה הרב גרין בחברותא יקרה, ידידו מנוער, שאמנם מתגורר בלונדון שבאנגליה, אולם החברותא האיתנה שביניהם מנצחת כל פער גיאוגרפי. דבר יום ביומו הם לומדים בחברותא בטלפון, ולאחר הלימוד הם משוחחים בידידות. באחד הימים, פתח הרב גרין את סגור לבו, וסיפר לידידו על הפיטורין הזמניים, חוסר ההכנסה, הלחץ הכספי, חשבון הבנק הריק, ובעיקר - על הלב שלו שלא עומד במעמסה...

'נתקלת בקושי בפרנסה בתקופה זו?' - שאלו הידיד מלונדון, 'הרי זו צרת רבים, אבל יש לה פיתרון זמין מאוד. הסכת ושמע סיפור שקראתי זה עתה בגיליון 'על המזון', על 'פידל שפילער' - כנר שמטה לחמו נגדע, ומה עשה בעקבות זאת. כשתאמץ את השיטה של הכנר - בטוחני שפרנסתך תשוב לאיתנה במהרה!' - אמר הידיד, והחל לספר את סיפורו של הכנר:

כנר זה, פרנסתו היתה מצויה לו בשפע. שמו הטוב הלך לפניו, יומן האירועים שלו היה צפוף. כל זאת - כל עוד לא היה בעולם וירוס שנעל את שערי האולמות והאירועים ההמוניים. משהווירוס הזה הגיע - הכל השתנה. בבת אחת פרנסתו נעצרה לחלוטין, ולראשונה בחייו החל הכנר דגן לחוש בנסיון העוני...

ישב הכנר וחשב, חיפש סגולות לפרנסה, ואז צדה את עיניו הסגולה לקרוא ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, והוא החליט לאמצה. רכש ברכון קטן והניחו בכיס, ומעתה ואילך בירך מתוכו ברכת המזון, כשהוא מקדיש דקות ארוכות לכוון בכל מילה. לא רק בשבתו בביתו נהג כך, אלא גם ביוצאו מביתו...

וכך, הואיל וגם שערי בית הכנסת נסגרו, ערכו שכניו של הכנר אירוע בחצר הבניין, והזמינו את השכנים להשתתף. ישב הכנר וסעד את לבו, ולאחר מכן - לפי מנהגו החדש והקפדתו העילאית - שלף את הברכון מכיסו והחל מברך מילה במילה מתוך הכתב, מרוכז לחלוטין במה שיוצא מפיו ולבו נישא בהודאה לה' על המזון שאכל. הוא לא מביט לשום כיוון, לא משתעשע באף פריט, לא שם אוזן לשמוע מה פלוני מספר, הרי הוא מרוכז בברכת המזון, כראוי!

אחד השכנים שם לב לכך, והתפעל. הוא מכיר את הכנר כיהודי עממי למדי, לא כאחד שמברך דקות ארוכות, והנה כשכולם מסיימים - הוא עדיין בעיצומה של ברכת המזון. ולא רק האורך, אלא גם הצורה: הוא יושב חבוש בכובע, אצבעו נודדת על פני השורות, כל מילה נאמרת בדקדוק, מצחו מכווץ בכוונה, הוא מברך ברכת המזון, כמו שברכת המזון אמורה להיראות!

כשסיים לברך, ניגש אליו השכן שהביט מהצד, והחמיא לו על 'ברכת המזון' שלו, ואף התבטא שיש הרבה מה ללמוד ממנו... הכנר קטע

את המחמאות באומרו: 'האמת, שלא מכבר גיליתי מחדש שמצות ברכת המזון היא מצוה דאורייתא, שראוי לקיימה כהלכה. ולא רק זאת, אלא שזו סגולה לפתוח את שערי השפע והפרנסה, ואני זקוק לישועה בנושא!'

'אה, ככה?, הפרנסה שלך?' - הרהר השכן רגע ארוך, ולפתע ניצת זיק בעיניו. 'נראה לי שיש לי רעיון. אעשה בירור קל ואתקשר אליך!', ואכן, לא עברה שעה קלה וכבר התקשר. 'תקשיבני ידיד!' - סח השכן אל הכנר בהתרגשות, 'יש לי רעיון טוב בשבילך, טוב מאוד, בטח בימים אלה. הסכת ושמע!'

ישועה בכפליים!

השכן פרש את התוכנית במלואה, אותה הגה תוך דקות בודדות. ברקע הדברים סיפר כי הוא מיווד עם מנהל רשת ענקית של בתי אבות, אשר באחד הימים סיפר לו על כך שבשל המצב הוכרחה הרשת לנעול את שערי בתי האבות, כך שאין ביקורים ולא יציאות. מצב זה אינו נעים בעליל, המבוגרים השוכנים בבית האבות משועממים, והדבר משפיע גם על מצבם הנפשי. הם חשים בכלא, וזה לא נעים...

השכן שמע, נאנת, וכי מה הוא יכול לסייע? הנגיף הוא עובדה קיימת, ובהחלט - טוב שהנהלת הרשת נעלה את שערי בתי האבות, אין יוצא ואין בא למעט העובדים הנחוצים. הוא כמעט שכח מהסיפור, עד שנזכר ועלתה בו הברקה:

הכנר. אם בימים כתיקונם הוא עמוס עבודה, הרי שעכשיו זו העת בה ניתן להפוך אותו לעובד בבית האבות. 'בוא נא הכנר אל בית האבות מדי יום ביומו, וינגן בכינורו שירים אהובים וניגונים נוסטלגיים, באוזני המבוגרים אשר יתכנסו ל'הופעה' המאוולתרת. הוא כלל לא צריך להגיע איתם למגע קרוב, יכול הוא לשבת על בימה מוגבהת במרחק בטוח, ובד בבד - להנעים את זמנם של הזקנים!

את הצעתו זו מיהר להפנות אל המנהל, ששמח עליה כמוצא שלל רב. הכנר נקרא לפגישה דחופה, בה סוכמו תנאי עבודתו. הכנר דגן יתפוך ל'איש הנגינה' של רשת בית האבות, ומדי יום יעבור בין בתי האבות של הרשת, ינגן בכל אחד מהם כשעתיים, ושכרו מובטח לו ביד נדיבה, פלוס הוצאות רכב ודלק...

הכנר אף הוא שמח, וההצעה נחתמה לשמחת הצדדים. זכה הכנר בפרנסה טובה המותאמת לימים אלה, זכה מנהל רשת בתי האבות בעובד מסור, העונה בדיוק לצרכים שלו בימים אלה. וכמעט שכחנו - זכה גם חשבון הבנק של הכנר להכנסה קבועה בשפע רב, אבל זה לא רק בזכות הכינור...

זה הרבה יותר בזכות ברכת המזון. שכן לנצח יזכור הכנר דגן, שההצעה הזו לא הגיעה אליו בחלל ריק. הוא קיבל על עצמו לברך ברכת המזון כראוי, ועמד בקבלתו באופן שגרם לשכנו להתעניין בכך, עד שהבין את העובר עליו והפנה אליו את ההצעה המדוברת. ומאז, כל השאר היסטוריה ענוגה, הנעה בין הנימים העדינים של הכינור באולמות בתי האבות, לחשבון הבנק של הכנר שזכה לעדנה...

ומשולש בספרי ההלכה, זה עובד וזה מובטח. מי שהביא פרנסה לכנר - אינו מנהל בתי האבות, בדיוק כפי שהשכן לא זה שמביא את פרנסת הרב גרין. אלה הם רק צינורות!

מי שמביא את הפרנסה, הוא מלך זן ומפרנס. ובתורתו כתוב לאמור כי הזהיר בברכת המזון פרנסתו מצויה. הנה לפנינו שתי עדויות טריות, אישיות ומרגשות, עד כמה הסגולה הזו עובדת, ובגדול. עד כמה היא מבטיחה פרנסה, תמיד, בכל תנאי מזג אוויר ובכל תהפוכות עולם.

הבה נאמץ את הסגולה הזו בכל לב, עכשיו הזמן. נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון מתוך הכתב, בכוונה ובדקדוק התיבות, בישיבה מכובדת ובהתלהבות של קדושה. ברכת המזון היא ביטוח שמבטיח הצלה מגל גזירה וצרה, כמו גם פרנסה בשפע וברוחב לב. וככל שנאמץ את ברכת המזון אל ליבנו כראוי - כך נזכה לראות שאבא שבשמים מבטיח ומקיים, ומעניק לנו מטובו שפע פרנסה ברוחב לב!

מילה של קורא!

אחד הדברים המרגשים שאנו שמחים לקבל, הינו תגובה מקורא הגיליון שמעיד בעדות אישית על מהפכה שחולל. אחד הקוראים הנאמנים נהג בנו בטובת עין, והתקשר לספר סיפור אישי:

גם לפני שנה, בגיליון פרשת 'עקב', עסקנו בברכת המזון וסגולתה. האיש קרא את הגיליון יחד עם בני משפחתו, והדברים נפלו על אוזניים קשובות, ולא בכדי. באותה תקופה הוא היה לחוץ מאוד בפרנסתו, והדברים נסכו בו כוחות. אין פלא אפוא, כי על אתר החליטו בני המשפחה לאמץ את ברכת המזון היטב אל ליבם, ולברך כולם יחדיו מתוך ברכון, בכוונה, בהתלהבות, בקול!

באותה עת נקלע לשמחה משפחתית, וגם אז - שמר על קבלתו זו. כשהגיעה עת ברכת המזון, הוא וילדיו שלפו ברכונים, התיישבו זה לצד זה, ובירכו ברכת המזון בכוונה. לא באופן קולני מדי שימשוך את תשומת לב הסובבים, אבל בהחלט - ברכת המזון כראוי ובכוונה, כל בני המשפחה, מתוך ברכונים, בלי להביט ימינה ושמאלה...

'כשסיימנו' מעיד בפנינו הקורא, 'לא חלפו אלא כמה דקות, ואחד מקרובי המשפחה ניגש אליי. 'שמעתי שאתה עובר תקופה קשה בפרנסתך' - אמר, 'והחלטתי להעניק לך מדי חודש את מעשרות הכספים שלי. אני מסדר לך הוראת קבע להעברה בנקאית קבועה מחשבוני לחשבונך!' - אמר אותו קרוב, ונעלם עוד לפני שהספקתי להגיב - שכן הייתי המום!

כך מספר לנו הקורא, וכל מילה נוספת מיותרת. אחים יקרים, ברכת המזון פותחת שערים, מבטיחה פרנסה. הבטחתם של ראשונים כמלאכים אינה חוזרת ריקם, והם החתומים על ההבטחה כי ברכת המזון כראוי מבטיחה שהפרנסה תהיה מצויה תמיד. הבה נאמץ את ברכת המזון כראוי, ונזכה!

ככל הסיפור הזה סיפר הידיד מלונדון, לרעהו הרב גרין. הוא הוסיף ואמר לו כך: 'שמע נא, אני לא יכול לעזור לך בפרנסתך, אני רק יכול להגיד לך מה כן יכול לעזור לך. ברכת המזון. זה הכל, זאת הדרך. קראתי את עדותו של הכנר ועיניי זלגו דמעות - מסתבר שלבורא עולם יש דרכים משלו לפרוע את ההבטחות שהתחייב. ואם הוא מבטיח פרנסה בכבוד לזהירים בברכת המזון - הוא עומד בזה!' - חתם הידיד הלונדוני את השיחה באיחול וברכה.

הרב גרין שמע, ועל אתר נענה לאתגר. גם הוא אימץ אל כיסו ברכון קטן, שמעתה יעמוד לצידו בכל מקום בו יסעד. מעתה, הפכה ברכת המזון שלו למעמד מרגש של חיבור עם אבא שבשמים, כשהוא יושב ומברך בכוונה גדולה מתוך הכתב, מוציא את המילים בדקדקנות מפיו מילה במילה, ולבו נרגש ונלהב...

וגם אצלו, הישועה לא איחרה לבוא. ביום מן הימים פגש את שכנו לבניין, יהודי מבוגר למדי ובעל בעמיו, והם דרשו זה בשלום זה. שכנו נאנח והשיב במילים 'ברוך השם אני בריא ושלם', כשתשובה כזו מזמינה כמובן את השאלה הבאה - מי הוא זה שכבר אינו בריא ושלם?! אנחה כה גדולה, על שום מה?!

השכן, שניכרו עליו אותות הצער, פתח והסביר דברים כהווייתם. מזה שנים ארוכות הוא לומד חברותא עם יהודי יקר, שכבר הפך לחברו הקרוב. הלה יודע ללמוד היטב, והשכן הזה, שהוא בעיקר איש עסקים, נהנה מכל רגע של לימוד עמו. אבל, למרבה הצער נלקח לבית עולמו... 'הרי הוא היה העוגן הלימודי שלי בחיים, ומה אעשה עתה?!

הרב גרין ניסה לעודד את רוחו, אולם הלה סירב להתנחם. 'איפה אני יכול למצוא היום חברותא כזו. אדם שהבין ללבי, למד עמי בקצב שלי, ידע לפתור את השאלות שלי, ולהיות לי לידיד נאמן. איפה אפשר למצוא יהודים כמוהו, או לפחות כמוך?' - אמר לרב גרין... 'האמן לי, אם אמצא יהודי כזה שיוכל למוד אתי מדי יום, אשלם לו בעין יפה!' - המשיך השכן ואמר, 'אולי יש לך רעיון? אני זקוק לחברותא כזו, אדם כלבבי. אם לא אתה, לפחות כמוך?!

הרב גרין הבטיח לחשוב, למרות שכבר באותו רגע הרגיש כי נפתח לו שער שמימי. הוא לא ידע איך וכיצד להציע את עצמו, אבל השכן לא אבה להמתין יותר מדי. כבר למחרת התקשר אליו ושאל: 'נו, הרב גרין, מצאת לי מישהו כמוך? יש לך רעיון?!

הרב גרין אזר אומץ, והשיב מיד: 'מצאתי מישהו, אבל הוא לא כמוני... זה ממש אני. בעבר הייתי מאוד עסוק בעסקי היבוא, אולם לנוכח המצב אני מובטל ומחפש פרנסה. אשמח להפוך לחברותא שלך מדי יום ביומו - גם אעסוק בתורה שהיא משוש חיי, גם תהא לי תעסוקה, ואתה גם מבטיח פרנסה... מה יותר טוב מזה?!

השכן התרגש עד כלות, דמעות זלגו מעיניו. 'תבורך מפי עליון!' - השיב מיד, 'סגרנו. היום מתחילים. בשעה ארבע מתיישבים ללמוד!' - העיסקה סוכמה, והרב גרין המופתע התקשה להניח את השפופרת על כנה. הנה כי כן, בורא עולם פתח לו פתח שמימי, מי היה מאמין! מי היה מאמין? - כל יהודי! כי כשהדבר כתוב בתורה ושנוי בראשונים

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

הוא יצטרך לאכול לחם יבש, לכן מעשיו הרבה יותר רצויים לקב"ה! אם אתה רוצה שמעשיך יהיו רצויים, אזי מכל סכום שהנך מרוויח תפריש מיד חומש, כך תרגיש מיד בחסרון הממון, ואז מעשיך יהיו רצויים יותר!".

שותפות ולא 'טובה'

אחד מגדולי הנדיבים בחו"ל שאל את רבינו עד כמה יש לו חיוב לתת צדקה. השיב לו רבינו שאמנם אין לו חיוב לתת יותר ממעשר, אך מי שרוצה להיות שותף עם הקב"ה, דרך העולם בשותפים שכל שותף נותן חצי לצורך השותפות, ומי שנותן מחצית מרכושו לצדקה נעשה שותף מלא עם הקב"ה.

לאחר תקופה פגש הנדיב את רבי הזקיהו מישקובסקי שליט"א ששהה בחו"ל ואמר לו: "למרבה צערי עלי לברוך כי הבטחתו של רבינו לא הוכיחה את עצמה. אני קיבלתי את עצתו, הכנסתי את הקב"ה כשותף מלא בעסקי, הפרשתי מחצית מרווחי לצדקה, אולם אף על פי כן לא הצלחתי באותה עסקה ואף הפסדתי סכום ניכר".

בפיו של הרב מישקובסקי לא היתה תשובה עבור העשיר, אולם מיד כאשר שב ארצה ממסעו הפנה את השאלה אל רבינו בעצמו, הכיצד יתכן שאותו עשיר לקח עמו את הקב"ה כשותף מלא בעסקיו, ואף על פי כן לא הצליח במסחרו.

רבינו השיב בחיוב: שאל נא את אותו העשיר באיזו הרגשה הוא העניק מחצית מרווחיו לרבונו של עולם. זוכר אני היטב את אותו מעמד בו שוחחתי עמו בנושא, ולנגד עיני עומדת תגובתו כאשר אמרתי לו כי עליו להפריש יותר ממעשר ואף יותר מחומש לצדקה. בתחילה לא הסכים לשמוע, לאחר מכן הסכים להעלות במעט את הסכום, ורק לאחר שהבהרתי לו כי אין ברירה אחרת וכי אם ברצונו להכנס לשותפות עם הקב"ה עליו להפריש מחצית מרווחיו, הסכים לבסוף בדיעבד גדול.

מעתה, סביר להניח כי אף כאשר הפריש לבסוף מחצית מרווחיו לצדקה, לא היה זה בעין טובה כשותף החולק עם שופו תוך ידיעה כי ההצלחה נזקפת לזכות שניהם יחדיו. בוודאי חילק הלה את צדקותיו בעין רעה, תוך הרגשה כי טובה עושה הוא לרבינו של עולם. ובכן, בטובות הקב"ה אינו חפץ. הוא אינו צריך טובה מאיש, כאשר לו הכסף ולו הזהב. כאשר מפריש האדם צדקה מממונו תוך הרגשה כי הינו 'עושה בכך טובה' לקב"ה, אומר לו ה' יתברך כביכול: כלום סבור אתה שלטובותיך אני זקוק? הלא אני הוא זה שהענקתי לך את הכסף והזהב, אני הוא ששלחתי את הברכה אל ביתך, אני הוא שהצלחתי את מעשה ידיך.

"נתינה שכזו", סיים רבינו, "אינה בבחינת שותפות עם הקב"ה ממילא אין בה את סגולותיה המיוחדות של שותפות שכזו. מכאן תשובה ברורה לשאלתו של העשיר".

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'ומתוק האור')

שמח הנדיב כמוצא שלל רב, וביקש עמו לבוא לחמיו שגר בקרבת מקום, להראות לו את הגמרא הזאת. בתחילה סרב המשולח, אך לאחר שהפציר בו הסכים ובא עמו, וסיפר לו שחמיו לא מדבר עמו במשך ארבע עשרה שנה, משום שהוא מגדל כלב. כך השלימו ביניהם, וכל אחד נתן לו עשרים וחמישה אלף דולר עבור המוסדות... כשהוא שמח משליחותו שהוכתרה בהצלחה, חזר לארץ ובא להודות לרבינו. הוא אמר לו שבזכות מה שיעץ לו לומר 'תודה רבה', הרוויח חמישים אלף דולר. ענה לו רבינו ואמר: "לא בזכות עצתי שתאמר 'תודה' הרווחת את הסכום הנ"ל, אלא בזכות שלמדת גמרא, וכך ידעת שלא מגדלים כלב רע!"...

איזו תרומה רצויה לפני הבורא

אל רבינו נכנסו ראשי קהילה בגרמניה - קהילה המנוהלת תחת הנהגתו. עמם היה יהודי שגילה נכונות לתרום להם כמה מאות אלפי דולרים להחזקת הקהילה. הם הביאוהו כדי שיקבל עידוד מרבינו, כך שהדבר יהווה עבורו דחף לתרום. הציגוהו בפני רבינו, הוא הושיט לו את ידו בקרירות ולא הוסיף מילה אחת. כיון שראו כך, החליטו לחמם קצת את האוירה. חזרו ואמרו לרבינו שאם היהודי יתן את מה שמצפים ממנו, זה יהיה ממש הצלה לקהילה, ויש לו נכונות...

רבינו סובב את גבו לעבר אותו עסקן ואמר לו בעוד הגביר שומע את דבריו - "אברך כולל שתורם מאתים שקל הרבה יותר נרצה לפני הקב"ה!"...

הגביר ששמע את הדברים עמד מאובן במקום. יחד עמו כל העסקנים שהביאוהו. היה להם ברור שהם כבר לא יראו דולר אחד מהגביר. הם לחצו את ידי רבינו ויצאו לעבר פתח הדירה. רבינו עזב את חדר התפילה שלו לעבר החדר הקטן בו הוא לומד.

בעוד הם יוצאים מהבית, נשאר הגביר על עמדו בפתח הבית כשכולו מהורהר, ומבקש להכנס לחדרו של רבינו. הכניסוהו ביחידות והוא שאל:

"ואם אתרום שני מליון דולר, מעשי כן יהיו רצויים בפני הבורא?"

"לא!" ענה רבינו

"ושלושה מליון?"

"גם לא!"

"אם כן, מה עלי לעשות כדי שהצדקות שלי תהיינה רצויות בפני הבורא?" שאל...

אמר לו רבינו: "אתה באמת רוצה לדעת מה לעשות?"

"בודאי!" ענה הלה, "מדוע אתן כל כך הרבה ובסופו של דבר מעשי לא יהיו רצויים!?"...

או אז, חיך אליו רבינו וביקשו לשבת לידו. שאל אותו: אמור לי, אם תתרום שלושה מליון דולר, אתה תסע לבית מלון אחד פחות בשנה, או שתבחר בית מלון פחות יוקרתי? לא! אבל האברך שתורם מאתים שקל לא יוכל למרוח חמאה על הלחם במשך כמה ימים,

אך להפתעתו, ענה לו ה'חפץ חיים' כדרכו במשל: אדם אחד נכנס לחנות ממתקים קטנה, ובקש לרכוש 'סוכריה' זערורית [א צוקערל] המוכר נקב במחיר הסוכריה: חצי גרוש. שלף האיש מכיסו לקנית הסוכריה הקטנה שטר של מאה אלף רובל(!) ובקש עודף...

צחק המוכר וגחך: וכי בשטרות שכאלו - שנועדו לרכישת בניינים ולבצוע עסקות ענק - רוכשים סוכריות קטנטנות שכאלו? כך הוא גם בנמשל, סיים ה'חפץ חיים' - וכי יודע אתה להעריך אל נכון שוויה של הנחת תפלין אחת? הרי לעומת כל הגשמיות של כל כלל ישראל ביחד, אין זה סכום הנפרט בסוג של מטבעות שכאלו כלל! כל חמודות תבל לא ישוו לקורת רוח קטנה שבעולם הבא. על דרך ששנינו בפרקי אבות (ד.יז): "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה".

(מתוך 'טיב המעשיות')

על כן במסירות נפש הם מקפידים בקלה כבחמורה, ואינם מותרים על שום מצוה שבתורה הקדושה, לקיימה כתיקונה! סיפר הגאון רבי שמואל גרינמן זצ"ל [גיסו של מרן ה'חזון איש'], שהיה מתלמידיו הקרובים של ה'חפץ חיים' זצוק"ל שבאותם זמנים היתה עניות קשה מאוד בבתי ישראל קדושים [וכפי שהתבטא הרב קסטל בשנינות: מי שהיו לו לשבת קודש שתי חלות מקמח לבן היה נקרא עשיר...] וה'חפץ חיים' היה תמיד מצר בצרתם של ישראל הנמקים בדלות ועניות ואביונות!

פעם אחת, בראותו את צערו הגדול של רבו ה'חפץ חיים' בענין זה, לבש עוז בנפשו, ואמר בחיך שהוא רוצה לעשות 'עסקה' עם רבונו של עולם - הוא מוכן 'לתרום' שכר מצות הנחת תפלין אחת שלו, כדי שתושפע תמורתה פרנסה בשפע לכלל ישראל! הוא ציפה שיאמר לו ה'חפץ חיים': וכי מה שוויה של 'הנחת תפלין' אחת בשביל לפרנס מכוחה את כל כלל ישראל?

האדון האמיתי, שהוא בעל האוצרות, הזן ומפרנס אותנו בכל עת ובכל שעה, הוא הקדוש ברוך הוא, ואליו צריך לשאת את עינינו בבואנו לבקש ולהודות על המזון.

אין לך דבר יותר "הגיגני" מאשר לקבל על עצמנו להתחזק בברכה זו. וכי יעלה על הדעת שכאשר יתארח אדם אצל חבירו וזה יגיש לפניו סעודות כיד המלך, ייצא האורח את הבית בלי לומר תודה?! הר אם יקרה דבר כזה, ייחשב האורח כבן-בלי-דעת.

והנה אנחנו מתארחים שלוש פעמים ביום על שולחנו של הקב"ה, והייתכן שלא נאמר לו תודה רבה במאור פנים?! הייתכן כדבר הזה? אנשים רגילים לשבח בכל לשון של שבח את מפעלי הכנסת האורחים הקיימים בציבור בהם מקבלים מאות איש, עניים ונוקמים, סעודות חמות ומזינות חנים אין כסף. אכן, מפעלי חסד אדירים.

אבל אסור לשכוח שמפעל הכנסת האורחים של אבינו - רוענו מתפרס על כל העולם כולו, מקוטב לקוטב, כשהתפריט משתנה ממדינה למדינה, ומאזור לאזור, ומדובר במפעל עם סניפים ושלוחות בכל העולם המספק מיליארדים של מנות- אוכל מכל הסוגים - שלוש פעמים ביום...

(מתוך 'מצוות בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

המדרש, וכשפנה האורח לצאת, שאלו למי אתה ואנה תלך, וכיצד נקלעת למקום.

הלה החל לספר את שאירע עימו אתמול בגשר שעל הנהר הסמוך, על גשר זה שהיה צר מאוד יכול היה לעבור רק אדם אחד, "ובאותו בוקר החילותי לחצות את הנהר ולפתע ראיתי יהודי מגיע מולי", סיפר.

פחו עלי יצרי והחלטתי לדחפו למים שלא היו עמוקים מדי, וכך עשיתי. למחרת התברר לי שהיהודי שדחפתי למים לא היה אחר מאשר הרבי ר' זושא, הזדעזעתי מאוד וידעתי שעללי לבקש ממנו מחילה-רבתי, לכן חשבתי שכדאי שאגיש לו בבוקר דברי מאכל ומזון, ואז- כטוב ליבו- בוודאי יאבה לסלוח לי, וכך עשיתי.

הכנתי דברי מאכל טעימים, העמסתי אותם על מגש מכובד, והמתנתי עד שהרבי יסיים את תפילתו ואז הגשתי לפניו את האוכל, והוא כמובן סלח לי על פשעי.

מפעל הכנסת אורחים למיליארדי אנשים

הרבה שלוחים לו למקום לספק את מזונה של כל בריה ובריה שברא בעולמו. הלקח המאלף מסיפור זה, הוא, שכל האמצעים שבאמצעותם אנחנו מקבלים את מזוננו, הם רק שלוחים, אבל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מדוע אסור לסכך בסכך שנודף ממנו ריח רע?
- ◆ החומרא המפורסמת בדין 'מַעְמִיד דְּמַעְמִיד'?
- ◆ האם מותר לכרות ענפים מעצי פרי?

גזירות חכמים בנוגע לסככים שונים

• ענפים שעליהם נושרים תדיר, דהיינו, שאינם נושרים רק בשעה שהרוח נושבת, אלא בכל עת, מחמת חולשתם וכדומה, וכן סכך שריחו רע - אסרו חכמינו ז"ל לסכך בהם, מחשש שהדבר יגרום ליושב בסוכה לצאת ממנה. ובדיעבד, אם כבר סיכך בהם, אף אם יש בהישג ידו סכך אחר, אינו צריך להחליף את הסכך, ורשאי לשבת בסוכה זו.

• חבילת קנים או ענפים ארוזה, פסולה לסיכוך מדרבנן, כל עוד היא ארוזה. ומחצלת של 'קיינעס' המצויה בזמננו, ושאר המחצלות המשמשות לסיכוך - אינן נחשבות כ'חבילה'.

• תקרת בית המשמש בכל ימות השנה, פסולה מן התורה לשמש כסוכה אף כאשר היא עשויה מקורות עץ בלבד. ומפני דין זה, גזרו חכמינו ז"ל שלא לסכך את הסוכה בקורות עץ שרוחבן ארבעה טפחים ויותר, כיון שהן דומות לקורות המשמשות לתקרות בתים. ונהגו שלא לסכך בקורות עץ אף כשרוחבן פחות מארבעה טפחים, ואף בסוגי קורות שלא נוהגים להשתמש בהם לקירוי בתים.

• אסור לסכך את הסוכה בסיכוך המונע חדירת גשם לסוכה, משום שהוא דומה בתכונתו זו לתקרת בית. ויש חולקים; ובדיעבד, כאשר לא ניתן לשנות את מצב הסכך, ניתן להקל.

הסיכוך בדבר שאינו ראוי לקבל טומאה

• דבר הראוי 'לקבל' טומאה, פסול לסיכוך. ולכתחילה, גם את הדפנות והקורות שהסכך מונח עליהן, ויִתַר המחזיקים הישירים של הסכך - המכונים בפוסקים בשם 'מַעְמִיד' -

אין לעשות מדבר הראוי לקבל טומאה, מחשש שיבואו לסכך במעמיד עצמו. ו'מַעְמִיד דְּמַעְמִיד', דהיינו, הדבר המחזיק את מחזיקי הסכך, מותר לעשותו מדבר הראוי לקבל טומאה; ולדעת החזון איש, דינו כדין מעמיד.

• מחצלת העשויה מענפים קלועים או מחומר אחר שבעיקרו כשר לסיכוך, אך היא מיועדת לשכיבה, הריהי ראויה 'לקבל' טומאה, ועל כן היא פסולה לסיכוך. ומחצלות המיוצרות במקום בו רוב המחצלות מיועדות לשכיבה, פסולות לסיכוך אף במקום שבו לא משתמשים בהן כלל לשכיבה; אך אם הן מיוצרות במפורש לשם סכך, הרי הן כשרות לסיכוך במקום שבו רובן משמשות לסכך.

• מחצלת העשויה מנסרי עץ דק ('דִּיקָט', 'לְבִיד') - נחלקו הפוסקים אם מותר לסכך בה, אך סכך 'קיינעס' המצוי בזמננו, המיוצר מקני סוף, כשר לסיכוך לכל הדעות.

• אין לפרוס על גבי הסכך, או תחתיו, סדין, יריעת פלסטיק, וכיוצא בהם, כדי למנוע מקרני השמש לחדור אלא הסוכה, או כדי לקלוט את העלים הנושרים, ולמנוע מהם לנשור על גבי השולחן; אבל מותר לפרוס תחת הסכך בְּדִי רְקָמָה, וכיוצא בהם, לנוי סוכה, ובתנאי שהם פרוסים במרחק של פחות מארבעה טפחים מהסכך. ובשעת הדחק, כגון שמי גשמים נוטפים מהסכך על גבי המאכלים - ניתן להקל כדעת הסוברים שפריסת יריעת הפלסטיק אינה פוסלת את הסוכה, ויש להקפיד לפורסה בתוך ארבעה טפחים מהסכך, ואין לברך 'לישב בסוכה' כל עוד היא פרוסה.

• אסור מן התורה לכרות עץ פרי. יש אומרים שהאיסור אינו אלא בכריתת כל העץ, אך לא בכריתת ענף אחד, אך לדעת רוב הפוסקים, אסור לכרות אפילו ענף אחד.